

RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON

OTSUS

Vaidlusasja number	30-25/289161
Otsuse kuupäev	14.03.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	Reisieksperti Aktsiaseltsi vaidlustus Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse minikonkursil „Innovatsiooniteenuste ja iduettevõtluse osakonna reisibüroo teenuste ostmine“ (viitenumber 289161) Estravel Group AS-i pakkumuse edukaks tunnistamise otsusele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Reisieksperti Aktsiaselts, esindaja vandeadvokaat Merit Lind-Tsoganoff Hankija, Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus, esindaja Siret Suurväli Kolmas isik, Estravel Group AS, esindaja vandeadvokaat Kaidi Reiljan-Sihvart
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

Riigihangete seaduse § 197 lg 1 p-i 4 ja § 198 lg-de 3 ja 8 alusel

1. Jätta Reisieksperti Aktsiaseltsi vaidlustus rahuldamata.
2. Jätta Reisieksperti Aktsiaseltsi vaidlustusmenetluse kulud tema enda kanda.
3. Mõista Reisieksperti Aktsiaseltsilt Estravel Group AS-i kasuks välja esindaja kulud 1980 eurot käibemaksuta.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi Hankija) viib läbi riigihankega „Reisibüroo teenuste ostmine 2024-2026“ (viitenumber 284881) seotud minikonkurssi

„Innovatsiooniteenuste ja iduettevõtluse osakonna reisibüroo teenuste ostmine“ (viitenumber 289161) (edaspidi Minikonkurss).

2. 14.02.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Reisieksperdi Aktsiaseltsi (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija 07.02.2025 otsusele tunnistada Minikonkursil edukaks Estravel Group AS-i (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumus.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 21.02.2025 kirjaga nr 12.2-10/30 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 27.02.2025 ja neile vastamiseks 04.03.2025.

Vaidlustuskomisjoni poolt määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Vaidlustaja, teiseks tähtpäevaks Hankija ja Kolmas isik.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, **Reisieksperdi Aktsiaselts**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

4.1. Edukaks tunnistamise otsuse kohaselt sai Vaidlustaja pakkumus 85 punkti ja Kolmanda isiku pakkumus 94,56 punkti. Otsuse kohaselt on Vaidlustaja pakkumus saanud miinimumpunktid hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet“ eest.

Hankija ei ole Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumuste hindamisel hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet“ rakendamisel järginud Hankija poolt selle hindamiskriteeriumi rakendamiseks ette nähtud reegleid ja metoodikat.

4.2. Hankija esitas hinnapäringu (avaldatud RHR-is dokumentide osas nimetusega „HP Innovatsiooniteenuste ja iduettevõtluse osakonnale reisibüroo teenuste ostmine“ (edaspidi HP).

HP p-s 3. ja „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ sätestas Hankija kooskõlas hankelepingu aluseks oleva raamlepingu (edaspidi Raamleping) tehnilise kirjelduse p-iga 7.1.7., et pakkumusi hinnatakse järgmiste hindamiskriteeriumite alusel:

- (i) vahendustasu protsent (osakaal - 30);
- (ii) teenuse osutaja reisikonsultandi(tide), kes teenuse vahetul täitmisel osaleb(vad) teadmised ja/või kogemused (osakaal - 30);
- (iii) näidisreisi kvaliteet (osakaal - 20);
- (iv) näidisreisi maksumus, st näidisreisi majutuse maksumus (osakaal - 20).

HP p-s 3.1.3. sisustas Hankija hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet“ järgmiselt: „Näidisreisi kvaliteet, transpordiks kuluv aeg, majutus, majutuse asukoht ja muud pakkuja poolt välja toodud asjakohased reisingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi.“

Hankija täpsustas hindamiskriteeriumit võrreldes Raamlepingu tehnilise kirjelduse p-iga 7.1.7.¹ ja sätestas, et selles hindamiskriteeriumis antakse punkte järgmiselt:

„20“ punkti - vastab täielikult ja/või ületab etteantud kriteeriumeid;

¹ Tehniline kirjeldus on kättesaadav riigihanke viitenumber 284881 hanke alusdokumentide hulgast RHR-ist.

- „10“ punkti - vastab olulises osas etteantud kriteeriumitele;
- „5“ punkti - vastab keskpärasel määral etteantud kriteeriumitele.

„Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ on Hankija sätestanud, et hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet“ kirjeldus on HP p-is 6. Samuti on HP p-ile 6. viidatud „Vastavustingimused“, mille kohaselt pidid pakkujad pakkumuses esitama näidisreisi kirjelduse vastavalt HP p-ile 6. HP p 6 sätestas tingimused (kriteeriumid), millele näidisreis pidi vastama.

Seega pakkujad pidid esitama HP p-s 6 sätestatud tingimustele (kriteeriumitele) vastava näidisreisi kirjelduse. Hankija omakorda pidi vastavalt hindamiskriteeriumite sõnastusele andma punkte vastavalt sellele, kuivõrd vastab kirjeldatud näidisreis etteantud kriteeriumitele. Etteantud kriteeriumid omakorda tulenevad HP p-ist 6. – mujal Hankija näidisreisile kriteeriume ette andnud ei ole.

4.3. HP p-is 6. esitas Hankija oma nõuded ja ootused näidisreisile Pariisi (näidisreisi kuupäevad, reisi kestus, majutuse nõuded jne HP p-ides 6.2. – 6.6.) ning näidisreisi kirjeldusele (vt kirjelduses ja sellega koos esitatava teabe nõuded HP p-s 6.8.). Hankija nõudis, et näidisreis peab olema reaalne reis (HP p 6.7.), mida Hankijal on õigus realiseerida (HP p 6.9.). HP p-ist 6.8. nähtub ka selgelt info, mille pakkumuses esitamist Hankija nõudis - pakkuja pidi esitama lendude kohta väljavõtted (vähemalt lendude ajad, pagasi võimalus) ning majutuse broneeringu väljavõtted (kus nähtuvad hotelli info ja maksumused). Muu reisiinfo võis pakkuja esitada vastavalt pakkuja enda äranägemisele („Muu asjakohane reisiinfo, mida pakkuja peab vajalikuks esitada“).

HP p 3.1.3. kohaselt pidi Hankija seega hindama pakkuja poolt HP p-is 6. sätestatud nõuetest lähtuvalt kirjeldatud näidisreisi kvaliteeti, transpordiks kuluvat aega, majutust, majutuse asukohta jm pakkuja poolt välja toodud asjakohaseid reisingimusi ning juhul, kui need vastasid kõik HP p-is 6. sätestatud kriteeriumitele, siis kohustus Hankija andma selle hindamiskriteeriumi eest maksimaalsed 20 punkti. See on igati loogiline, sest reisi tõhusus ja mugavus sõltuvadki eelkõige sellistest asjaoludest nagu konkreetsete lendude ajad, majutuskohad jne.

See, et näidisreisi hindamisel tuleb hindamiskriteeriumit sisustada just HP p-is 6. sätestatud kriteeriumite kaudu, nähtub ka HP p-ist 3.4. ja „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“. HP 3.4. viimases lauses on Hankija selgitanud, et kvaliteediga seotud kriteeriumite hindamisel (sh näidisreisi kvaliteet) antakse kriteeriumile maksimaalsed punktid, kui hinnatav tunnus on võrdne kriteeriumi sisukirjeldusega. Dokumendis „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ esitatud tabeli põhjal on ilmne, et Hankija on hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet“ sisu kirjeldanud just HP p-is 6 esitatud kriteeriumite kaudu - hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet“ sisukirjelduse lahtis on Hankija viidanud HP p-ile 6.

4.4. Vaidlustaja esitas pakkumuses sellise näidisreisi kirjelduse, mis vastas täielikult HP p-is 6. esitatud nõuetele, kohati isegi ületas etteantud kriteeriume, siis HP p 3.1.3. kohaselt oleks Vaidlustaja pakkumus pidanud hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet“ eest saama maksimumpunktid (20 punkti).

4.5. Hankija 10.02.2025 esitatud hindamiskomisjoni protokolli väljavõttest nähtub, et Hankija on Vaidlustaja näidisreisi kirjelduse kohta välja toonud 5 puudust, mis Hankija hinnangul

õigustavad Vaidlustaja pakkumusele 5 punkti andmist. Vaidlustaja Hankijaga ei nõustu.

4.5.1. Vaidlustaja pakutud lend sihtkohta (Pariis) sisaldab ühte vahemaandumist. Hankija leidis, et sihtkohta reisimiseks pakutud lennuaeg on mõistlik, aga mitte väga mugav, sest minekuks on olemas sobiv otselend, mis lennuaega 1 tunni võrra lühendaks ja oleks lisaks mugavam ja turvalisem. Vaidlustaja hinnangul vastab sihtkohta lend täielikult HP p-s 6.3. sätestatud kriteeriumile, et ühe reisisuuna soovituslik kestvus on kuni 24h ning kuni 1 vahemaandumisega. Vaidlustaja pakutud 1 vahemaandumine vastab seega Hankija etteantud kriteeriumile ning lennuaeg (4 tundi 10 minutit) isegi ületab Hankija etteantud kriteeriumit.

4.5.2. Kuigi Vaidlustaja esitas info, et lennud sisaldavad käsipagasi ja ühte ära antavat pagasi reisija kohta, leidis Hankija, et kirjeldusest on puudu pagasi kaalu/mõõtmete konkreetsete tingimused. Vaidlustaja hinnangul vastab pagasi kohta näidisreisi kirjelduses esitatud info Hankija etteantud kriteeriumitele – HP p-s 6.4. nõudis Hankija, et pagas peab sisaldama käsipagasi ja ühte ära antavat pagasi ning Vaidlustaja esitatud kirjelduses ongi selline info (vt Vaidlustaja pakkumuse lk 1²). Lisaks ei näita pagasi kaalu/mõõtmete kohta andmete esitamine/mitteesitamine Vaidlustaja näidisreisi kirjelduses kuidagi reisi ebatõhusust või ebamugavust.

4.5.3. Kuigi Vaidlustaja esitas info, et lennupiletid on muudetavad ja tühistatavad vastavalt vajadusele, leidis Hankija, et täpsemad muutmise/tühistamise tingimused on reisi kirjeldusest puudu. Vaidlustaja osundab, et HP p-is 6 ei ole sätestatud mingisuguseid nõudeid ega kriteeriume lennupiletite tühistamise tingimuste esitamiseks. Hankija ei ole isegi nõudnud, et lennupiletid peaksid olema muudetavad ja/või tühistatavad. Asjaolu, et Vaidlustaja pakkus vastavalt vajadusele muudetavaid ja tühistatavaid pileteid ja selle info reisi kirjelduses esitas, tegelikult isegi ületab Hankija etteantud kriteeriume.

4.5.4. Kuigi Vaidlustaja esitas näidisreisi kirjelduses hotelli sisse- ja väljaregistreerimise kuupäevad, leidis Hankija, et Vaidlustaja oleks pidanud välja tooma ka konkreetsete kellaajad, sest sihtkohta saabumise ja tagasilennu kellaajad on hilised. Hankija hinnangul oli kellaegade puudumine oluline puudus. Vaidlustaja osundab, et HP p-is 6. ei ole sätestatud mingisuguseid nõudeid hotelli sisse- ja väljaregistreerimise info esitamiseks. Sisse- ja väljaregistreerimise kuupäevade infost seega piisab, et lugeda näidisreisi kvaliteet vähemalt etteantud kriteeriumitele vastavaks.

4.5.5. Hankija leidis, et Vaidlustaja oleks pidanud näidisreisi kirjelduses esitada info täiendavate kohalike maksude kohta, sest Pariisis on turismimaks. Vaidlustaja osundab, et HP p-is 6. ei ole sätestatud mingisuguseid nõudeid täiendavate kohalike maksude kohta info esitamiseks, mistõttu ei saa selle info puudumine olla aluseks väiksemate hindepunktide andmisele. Samuti pidid pakkumuse maksumusega seotud näitajad vastavalt HP p-ile 2.2. olema Hankijale lõplikud³. Vaidlustaja esitatud majutuse hind ongi Hankijale lõplik, sest sellele ei lisandu muid makse, sh linnamaksu, sest see on Vaidlustaja poolt juba hinna sisse arvatud. Seetõttu ei ole Hankija märkus reisijal tekkivate lisakulutuste kohta asjakohane ega õige. Kui Hankijal tekkis selles osas küsimusi, pidanuks Hankija esitama Vaidlustajale täpsustava küsimuse selle kohta, kas kohalikud maksud on arvestatud majutuse maksumuse sisse (nagu hankes oli nõutud), mitte vähendama pelgalt Hankija eelduse põhjal Vaidlustaja pakkumusele omistatavat hindepunktide arvu.

² Vaidlustaja pakkumus on kättesaadav RHR-ist.

³ Majutuse maksumus on vastavalt HP p-ile 3.1.4 ka üks pakkumuse hindamise kriteeriumitest.

4.6. Lisaks sellele, et Hankija poolt puudustena välja toodud aspektid ei ole tegelikult asjakohased puudused HP p 3.1.3. tähenduses ja ei saa seetõttu olla väiksemate hindepunktide andmise aluseks, nähtub Hankija 10.02.2025 esitatud hindamiskomisjoni protokollil väljavõttest, et Vaidlustaja esitatud näidisreis ise ning näidisreisi kirjeldus isegi ületasid ka Hankija enda hinnangul etteantud kriteeriume. Vaidlustaja pakkus Hankijale majutuse muutmiseks ja trahvita tühistamiseks oluliselt pikemat aega, kui Hankija HP p-is 6.6. nõudis⁴, ning Hankija on mitmes kohas tunnustanud Vaidlustaja asjakohaseid täiendavaid selgitusi (näiteks lendudevahelise lühikese ooteaja selgitus, lendude heitkoguste info esitamine, hotelli veebilingi esitamine, täiendavate lisateenuste info esitamine jne).

4.7. 10.02.2025 Vaidlustajale edastatud hindamiskomisjoni protokollil väljavõtte kohaselt oli ka Kolmas isik jätnud osa Hankija soovitud infot esitamata. Erinevalt Vaidlustaja pakkumusest hindas Hankija tema hinnangul puudulikult esitatud infoga Kolmanda isiku näidisreisi kvaliteeti maksimaalselt kõrgelt (20 punkti). Erinevalt Vaidlustaja pakkumuse hindamisel võetud positsioonist, mille kohaselt tuleb puuduva info tõttu anda Vaidlustaja pakkumusele miinimumpunktid, on Hankija Kolmanda isiku pakkumuse hindamisel samas olukorras hindepunktide vähendamise asemel puuduva info kohta lihtsalt nentunud, et selle info esitamisega oleks Kolmas isik ületanud Hankija ootusi.

Protokollil kohaselt oli Kolmanda isiku pakutud ja 1 vahemaandumisega tagasilennul lendude vaheline aeg tavapärasest lühem, kuid selgitavat infot õigeaegselt ühelt lennult teisele jõudmise kohta Kolmas isik ei esitanud.

Protokollil kohaselt on ka Kolmas isik jätnud näidisreisi kirjelduses esitamata info seoses õhtuse hotelli saabumisega⁵. Erinevalt Vaidlustaja pakkumusest, kus sellise info puudumist pidas Hankija oluliseks puuduseks, leidis Hankija Kolmanda isiku puhul lihtsalt, et sellise info esitamine oleks ületanud Hankija ootusi.

Hankija on Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumuste hindamisel samasuguses olukorras kohelnud Vaidlustajat ja Kolmandat isikud ebavõrdselt. Hankija tegevus hanke läbiviimisel on vastuolus RHS § 3 p-s 2 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõttega. Samuti ei ole Hankija selline tegevus läbipaistev, kontrollitav ja proportsionaalne RHS § 3 p 1 tähenduses ning tulemuseks ei ole ka rahaliste vahendite säästlik ja otstarbekas kasutamine RHS § 3 p 5 tähenduses, sest Vaidlustaja pakkumus oli kõikide hindamiskriteeriumite lõikes majanduslikult soodsam (kui Hankija oleks pakkumuste hindamisel taganud võrdse kohtlemise, oleks Vaidlustaja pakkumus osutunud edukaks).

4.8. Vaidlustaja täiendav seisukoht.

4.8.1. RHAD lisa 1 p 3.8. sõnastusest ega mujalt raamhanke või Minikonkursi alusdokumentidest ei nähtu, et Minikonkursi raames pidid pakkujad esitama näidisreisi kohta RHAD lisa 1 p-s 3.8. loetletud andmed või et Hankija võtab hindepunktide andmisel aluseks lisa 1 p 3.8 loetelu. Ei ole aga lubatav ega õiguspärane, kui Hankija hakkab alles pakkumuste hindamise etapis hindamiskriteeriumitele uut sisu ja uusi nõudeid välja mõtlema.

⁴ HP p 6.6 kohaselt pidi majutus olema muudetav ja trahvita tühistatav kuni 17.02.2025. Vaidlustaja pakutud pikem aeg on nähtav Vaidlustaja pakkumuse lk 2.

⁵ Protokollil väljavõtte tekst on Kolmanda isiku osas Vaidlustaja jaoks osaliselt varjatud ja Vaidlustaja on teinud järelduse talle nähtavast tekstist.

RHAD lisa 1 p 3.8. ei reguleeri Minikonkursi pakkumuses näidisreisi kirjelduses nõutavaid andmeid. RHAD lisa 1 p 3.8. reguleerib nende andmete esitamist, mille täitja peab esitama Minikonkursi tulemusel sõlmitud hankelepingu täitmisel, kui Hankija esitab pakkuja Minikonkursi tulemusena sõlmitud lepingu täitmise raames päringu konkreetse reisiteenuse tellimiseks.

RHAD lisa 1 p 3. pealkirjaks on „Pakkuja ülesanded reisiteenuse osutamisel“ ning Vaidlustaja hinnangul on Hankija selles dokumendi osas sätestanud seda, mida pakkuja peab arvestama Hankijale sõlmitud hankelepingu täitmise raames konkreetsete reisiteenuste osutamisel – see tähendab olukorras, kus Hankija on Minikonkursi tulemusel sõlminud hankelepingu mõnele Hankija osakonnale reisiteenuse osutamiseks ning pakkuja on selle lepingu alusel esitanud konkreetne reisiteenuse tellimus.

Sõlmitud hankelepingu täitmise raames konkreetsete reisiteenuste tellimise protsessi reguleerib RHAD lisa 1 p 8. See nähtub juba RHAD lisa 1 p 8. esimesest alapunktist (p 8.1.), mille kohaselt töötajate reisitellimusi (lähetusi) esitatakse läbi Riigitöötaja Iseteenindusportali ning teisi reisitellimusi esitatakse eelkõige e-posti teel (Minikonkursil seevastu ei toimu töötajate reisitellimuste/lähetuste esitamist ega ka reisitellimuste tegemist p-s 8.1 sätestatud viisil). Seda, et ka RHAD lisa 1 p-is 3.8 on silmas peetud just konkreetsete reisiteenuste tellimist sõlmitud hankelepingu täitmise raames, näitab ka RHAD lisa 1 p-de 3.8. ja 8.4. sõnastuse võrdlus – mõlemas räägitakse „lepingu täitmise käigus pakumuste esitamisest“.

Asjaolu, et pakkumuse all mõeldakse just juba konkreetse reisiteenuse tellimuse täitmiseks pakkumuse esitamist (st olukorras, kus Minikonkursi tulemusel on hankeleping sõlmitud) näitab ka RHAD lisa 1 p 3.9., mille kohaselt võib Hankija teha pakkuja ettepaneku Hankija täpsustatud vajaduste järgselt uue reisiapakumuse esitamiseks või esitatud reisiapakumuse kohandamiseks vastavalt Hankija esitatud täpsustavatele tingimustele. Sellise võimaluse kasutamine Hankija poolt Minikonkursi läbiviimisel ei oleks aga võimalik, arvestades et Hankija ei ole raamhanke tingimustes ega ka Minikonkursi dokumentides sätestanud, et ta võib pidada pakkujatega läbirääkimisi.

Samuti on Hankija raamhanke alusdokumentides eristanud Minikonkursi raames tehtavat päringut (Hankija on põhiliselt kasutanud terminit „minikonkursi päring“⁶, aga raamlepingus osaliselt ka terminit „hinnapäring“⁷) ja hankelepingu sõlmimise järgselt selle alusel konkreetse reisiteenuse osutamiseks esitatavat „päringut“⁸ (hankelepingu kavandis on osaliselt kasutatud ka terminit „hinnapäring“, kuid selles olukorras saab hinnapäring tähistada üksnes hankelepingu täitmise käigus hankija esitatavat konkreetse reisiteenuse päringut, mitte Minikonkursi päringut). RHAD lisa 1 p-s 3.8. on Hankija kirjutanud lepingu täitmisel esitatavast „päringust“, mistõttu on ilmne, et Hankija on nimetatud punktis silmas pidanud hankelepingu täitmisel (pärast selle sõlmimist) esitatavat konkreetse reisiteenuse päringut, millele lepingupartneril tuleb vastata hankija soovitud pakkumusega, millest lähtuvalt tellija saab omakorda oma päringut muuta ning paluda täitjal oma pakkumust kohandada.

⁶ Vt nt RHAD lisa 1 p-d 3.11, 7.1.5 ja 7.1.7 ning raamlepingu kavandi p 7.4.

⁷ Vt nt raamlepingu kavandi p-d 3.2.13, 5.2.1, 5.2.2 ja 12.4. Hinnapäringuks on hankija nimetanud ka praeguse minikonkursi raames pakkujatele esitatud hinnapäringut.

⁸ Vt nt RHAD lisa 1 p-d 3.8, 3.20, 4.2.1, 8.5, 8.6, 8.14 ja 8.16, raamlepingu kavandi p-d 7.4, 7.8 ja 7.9 ning hankelepingu kavandi p 2.4.

Seda, et RHAD lisa 1 p 3. alapunktid reguleerivad reisiteenuste osutamist juba konkreetse hankelepingu alusel, näitab mh ka RHAD lisa 1 p 3. alapunktide sõnastus – RHAD lisa 1 p 3.2. reguleerib Hankija konsulteerimist, kuid Minikonkursi raames pakkujad Hankijat ei konsulteerii; lisa 1 p 3.3. käsitleb akrediteeringuid hankelepingu kehtivuse ajal; lisa 1 p 3.4. sätestab kohustuse võimaldada Hankijal valida 3 erineva variandi vahel, mis ei ole Minikonkursi kontekstis kuidagi asjakohane jne.

RHAD lisa 1 p-s 3.8. sätestatud nõuded ei kohaldu Minikonkursi raames esitatud pakkumusele (st enne hankelepingu sõlmimist) ning Hankija ja Kolmanda isiku sellekohased väited on ebaõiged, tagantjärei otsitud ja muudavad õigusvastaselt vaidlusaluse Minikonkursi raames Hankija poolt selgelt ja üheselt mõistetavalt kehtestatud hindamiskriteeriumeid ja -metoodikat.

Hankija ja Kolmanda isiku väidetega nõustumisel laiendatakse tagantjärei Minikonkursi HP p-s 6. esitatud nõudeid ja ootusi näidisreisile ning samuti muutuks sisutuks nii HP p-s 3.1.3. sätestatu, mille kohaselt hindab Hankija Minikonkursil esitatud pakkumusi HP p-is 6 sätestatud nõuetest lähtuvalt, HP p-s 3.4. viimases lauses sätestatu kui ka Minikonkursi dokumendis „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ esitatud tabelis tehtud üheselt mõistetav viide sellele, et Minikonkursil nõutud näidisreisi sisukirjelduse nõuded on sätestatud HP p-is 6.

4.8.2. Isegi juhul, kui RHAD lisa 1 p-i 3.8. saaks tõlgendada selliselt, et see reguleerib Minikonkursi pakkumuses esitatavaid andmeid (millega Vaidlustaja ei nõustu), ei tulene ka siis p 3.8. sõnastusest, et Vaidlustaja pidi Minikonkursi pakkumuses näidisreisi kirjelduses tingimata esitama RHAD lisa 1 p-s 3.8. loetletud andmed.

RHAD lisa 1 p 3.8. on sõnastatud selliselt: „Lepingu täitmisel hankijale esitatav pakkumus peab sisaldama päringus küsitud infot ja/või vähemalt järgmist infot:“. Tarind „ja/või“ märgib erinevaid võimalusi ning üldiselt tähendab „ja/või“ seda, et väide võib kehtida nii kõigi loetelu liikmete kohta korraga kui ka osa või ühe kohta neist. Samuti on leitud, et sisuliselt on „ja/või“ tähenduseks ühendav „või“.⁹ Vastasel juhul puuduks igasugune mõistlik põhjus „või“ kasutamiseks, kui tegelik soov on esitada kumulatiivseid nõudeid – viimasel juhul tulnuks Hankijal piirduda üksnes „ja“ kasutamisega.

RHAD lisa 1 p 3.8 sõnastusest lähtuvalt tuleks seega Hankija sätestatut tõlgendada selliselt, et juhul, kui Minikonkursi päringus on sätestatud, millised andmed tuleb Minikonkursi pakkumuses näidisreisi kohta esitada, ning Hankija ei ole Minikonkursi päringus selgesõnaliselt nõudnud muudest dokumentidest tulenevate andmete esitamist, tuleb näidisreisi kirjelduses esitada minikonkursi päringus küsitud andmed. Näidisreisile ja näidisreisi kirjeldusele esitatavad nõuded sisaldasid Minikonkursi päringus ning näidisreisi kvaliteedi hindamist oli samuti kirjeldatud üksnes Minikonkursi päringus sisalduvate tingimuste kaudu.

4.8.3. See, et Minikonkursi käigus hindab Hankija näidisreisi kvaliteeti just lähtuvalt Minikonkursi päringus sätestatust, on Hankija ka ise selgitanud. Minikonkursi raames esitas üks huvitatud isik Hankijale küsimuse näidisreisi kvaliteedi hindamise kohta. Hankija selgitas näidisreisi kvaliteedi hindamise põhimõtteid selliselt, et „Lõpliku hinnangu annab hindamiskomisjon lähtudes hindamiskriteeriumis ja pakkumuses toodud infost.“ Hankija

⁹ M. Raadik „Kaldkriips. Lugeja vastutusel“; Õiguskeel 1/2016 – kättesaadav: <https://www.justdigi.ee/media/226/download>
7 (29)

andis selgituse küll majutuse pakkumise osas, kuid Hankija selgitusest nähtub selgelt Hankija viide hindamiskriteeriumis toodud infole.

4.8.4. Hankija Vaidlustaja näidisreisi kvaliteedi hindamisel kohaldanud valikuliselt üksikuid elemente (nt mugavus lennureisi ümberistumiste arvu puhul), jättes samas kõrvale ja hindamisel kohaldamata teised elemendid (nt Hankija rahaliste võimalustega arvestamine ja optimaalse teenuse pakkumine).

4.8.4.1. Näidisreisis vastas pakutud lend sihtkohta täielikult HP-s sätestatud tingimustele, mistõttu ühe vahemaandumisega lennu pakkumine ei õigusta Vaidlustaja pakkumusele vähemate hindepunktide andmist. Vaidlustajal ei olnud põhjust eeldada, et HP p-s 6. sätestatud kriteeriumitele vastav reis ei ole Hankijale mugav¹⁰. Otselend kui selline võib küll olla mugavam konkreetse lennureisi kontekstis, kuid ei pruugi olla tõhus või mugav reisi suhtes tervikuna (näiteks olukorras, kus otselennu väljumise ja sihtkohta saabumise kellaajad ei ole Hankija reisija vajadusi või eelistusi arvestades mõistlikud). Hankija ei ole HP-s ega hindamiskriteeriumis ette näinud, et näidisreisi kvaliteedi hindamisel annab Hankija punkte üksnes vastavalt sellele, kuivõrd pakkujate pakutud näidisreis HP p-s 6 sätestatud tingimusi ületab. Vastupidi, HP p-s 3.1.3 sõnastusest tuleneb üheselt mõistetavalt, et juba juhul, kui näidisreis vastab etteantud kriteeriumitele, tuleb näidisreisile kvaliteedi eest omistada maksimumpunktid.

4.8.4.2. Vaidlustaja ei nõustu Hankija ja Kolmanda isiku väitega, et näidisreisi puhul pagasi kaalu/mõõtmete konkreetse tingimuste esitamise kohustus tulenes lisa 1 p-st 3.8.1.. Vaidlustaja hinnangul ei ole lisa 1 p 3.8.1. näidisreisi hindamisel asjakohane, ei ole p-s 3.8.1. esitatud ka täpsemaid pagasi tingimuste nõudeid. Meelevaldne on ka Hankija väide, et pagasi kaalu/mõõtmete esitamata jätmine minikonkursi näidisreisi kirjelduses mõjutab reisi mugavust – reis on ikka samasugune, sõltumata pagasi kaalu/mõõtmete kohta teabe esitamisest või mitteesitamisest. Lisaks ei sätestanud Hankija HP-s, et näidisreisi kvaliteedile hindepunktide andmine sõltub ka reisi planeerimise mugavusest.

4.8.4.3. Vaidlustaja ei nõustu, et näidisreisi lennupiletite muutmise/tühistamise konkreetsete tingimuste pakkumuses esitamise kohustus tulenes lisa 1 p-st 3.8.5. Isegi juhul, kui lisa 1 p 3.8.5. oleks näidisreisile kohalduv, on Hankija lisa 1 p-s 3.8.5. sätestanud, et kui pakkumuses vastavad tingimused puuduvad, eeldatakse, et Hankijal on õigus mistahes teenus igal ajal tasu või trahvi maksmata muuta ja/või tühistada. Seega isegi juhul, kui lennupiletite muutmise/tühistamisega kaasnevad lisakulud, on Hankijal pakkumuses vastupidise teabe puudusel õigus eeldada, et teenuse muutmine või tühistamine on Hankijale võimalik igal ajal tasu või trahvi maksmata ning Hankijale sellest täiendavaid kulusid ei teki. Samuti ei tulene Minikonkursi ega ka raamhanke tingimustest, et pakkuja ei võiks lennupiletite (ega muude teenuste) muutmise või tühistamisega tekkivaid kulusid (nt olemasoleva broneeringu tühistamise ja uue pileti ostmise kulusid) enda kanda võtta. Vastupidi, arvestades lisa 1 p 3.8.5., on Hankija lausa eeldanud, et võimalikud lisakulud võtab reisiteenuse pakkuja enda kanda. Seega puudunuks Hankijal ka lisa 1 p 3.8.5. kohaldatavuse korral igasugune põhjus lugeda näidisreis lennupiletite muutmise/tühistamise teabe mitteesitamisest vähem mugavaks või vähem tõhusaks või etteantud kriteeriumitele mittevastavaks – teabe mitteesitamisest on Hankija jaoks piletit tühistamise lisakuludeta muutmine ja tühistamine tagatud, samas kui nende pakkumuste puhul, milles on pakkujad piletit tühistamise/muutmise tingimused välja

¹⁰ Hankija on HP p-s 6.3 sätestanud, et ühe reisisuuna soovituslik kestvus kuni 24h ning kuni 1 vahemaandumisega. Järelikult vastab kuni 24h kestev lend Hankija ootustele ja etteantud tingimustele, kuid pakkuda oleks võinud ka nt rohkem kui 24h kestvat reisi.

toonud, kaasnevad Hankijale nende tingimuste eiramisel piletite muutmise/tühistamisega lisakulud ning hoopis sellised näidisreisid on võrdluses pigem Hankijale vähem mugavad ja vähem tõhusad.

4.8.4.4. Vaidlustaja ei nõustu, et hotelli sisse ja välja registreerimise täpsete kellaaegade näidisreisi pakkumuses esitamise kohustus tulenes lisa 1 p-st 3.8.3

Vaidlustaja lähtus majutuse kohta info esitamisel HP p-s 6 sätestatust ning näidisreis vastab etteantud kriteeriumitele.

4.8.4.5. Vaidlustaja ei nõustu, et täiendavate kohalike maksude kohta info esitamise kohustus tulenes lisa 1 p-st 3.8.3. Isegi juhul, kui lisa 1 p 3.8.3. oleks näidisreisile kohalduv, on Hankija ise lisa 1 p-s 3.8.3. sätestanud, et täiendavate kohalike maksude tasumise kohustus tellija poolt koos summaga tuleb pakkumuses märkida siis, kui need ei ole arvestatud broneeringu sisse. Vaidlustaja pakkumusest pidi olema Hankijale arusaadav, et Vaidlustaja pakutud majutuse hind ongi Vaidlustaja poolt lõplik. Lisaks oleks Hankijal olnud ka lisa 1 p 3.8.3. põhjal võimalik järeldada, et kohalikud maksud on arvestatud broneeringu sisse. Järelikult on täiesti põhjendatu ja ekslik Hankija poolt hindamiskomisjoni protokollil väljavõttes kohalike maksude osas tehtud järeldus, et reisijal tekivad reisil lisakulud. Kolmanda isiku väide, et Vaidlustaja pakutud majutuse maksumus ei saa sisaldada Pariisi turismimaksu, sest turismimaksu tasumine reisibüroo poolt ei ole võimalik, on ekslik. Vaidlustaja selgitab, et Pariisis kehtib küll reeglina linnamaksu koha peal tasumise põhimõte, kuid selle ette maksmine on siiski võimalik, sest see sõltub mh ka hotelli ja broneerimisplatvormi poliitikast. Kuna Hankija küsis lõplikku hinda, arvestas Vaidlustaja oma pakkumuses lõpliku hinnaga ning esitas sellest tulenevalt ka näidisreisi kirjelduse. Tõendamaks, et Pariisi linnamaks (*city tax*) võib sisalduda ka majutuse hinnas (st selle tasumine on võimalik ka muul viisil kui konkreetse reisija poolt hotellis), esitab Vaidlustaja selle kohta tõendid – vt näiteks kirjavahetuse kliendiga, millest nähtub Vaidlustaja kinnitus, et linnamaks sisaldub majutuse hinnas, ja arve, millest nähtub kirjavahetuses esitatud majutuse hind (st koos linnamaksuga) (käesoleva menetlusedokumendi Lisad 1 ja 2)¹¹.

4.8.5. Kui Hankija on Kolmanda isiku puhul asunud seisukohale, et sisse- ja väljaregistreerimise eritingimuste infot ei pidanud näidisreisi kirjeldus sisaldama, siis Vaidlustaja pakkumuse puhul on Hankija selle info puudumist olulise puudusena Vaidlustajale ette heitnud (Hankija pidanuks käsitlema nii hotelli sisse- ja väljaregistreerimise eritingimuste puudumist kui ka lendude vahelise lühikese aja selgituse puudumist Vaidlustaja ja Kolmanda isiku puhul võrdselt. Käesoleval juhul on Vaidlustaja puhul sisse- ja väljaregistreerimise eritingimuste puudumise liigitanud oluliste puuduste hulka, kuid Kolmanda isiku puhul mitte, ning jätnud Kolmanda isiku puhul puudusena märkimata selgituse puudumise lendudevahelise aja kohta, kuigi need mõlemad liigituvad kategooria „Hankijale potentsiaalselt huvi pakkuvad asjaolud“ alla.

Vaidlustusmenetluses on leidnud üheselt tõendamist Hankija poolne Vaidlustaja ja Kolmanda isiku ebavõrdne kohtlemine nende pakkumuste hindamisel.

Vaidlustaja palub põhjalikult kontrollida Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumustes esitatud näidisreisi kvaliteedi hindamist Hankija poolt.

¹¹ Kuna esitatavad tõendid sisaldavad vaidlustaja suhtlust klientide ja koostööpartneritega, kajastavad tõendid vaidlustaja ärisaladust, mistõttu vaidlustaja esitab need üksnes vaidlustuskomisjonile

5. Hankija, Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus, vaidleb vaidlustusele vastu.

5.1. 10.02.2025 tunnistas Hankija otsusega nr 1-10/25/403 edukaks 94,56 punktiga Kolmanda isiku pakkumuse, Vaidlustaja pakkumusele omistati 85 punkti.

Hankija on Minikonkursi hinnapäringu (edaspidi HP) p-is 3.1. toodud hindamiskriteeriumeid kohaldanud õiguspäraselt ja ühetaoliselt kõikide pakkujate suhtes, lähtudes HP-s ettenähtud reeglitest ja metoodikast ning on oma otsuseid piisava põhjalikkusega põhjendanud. Vaidlustaja kahtlustus, et Hankija on pakkumusi omavahel võrrelnud, ei vasta tõele, sest pakkumuste omavahelist võrdlemist hindepunktide andmisel ette ei olnud nähtud, mistõttu on vastavate kahtlustuste esitamine alusetu.

Hankija ei ole jätnud Vaidlustaja pakkumusele hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet /.../“ eest maksimumpunkte ebaõigesti andmata, vaid on hinnanud Vaidlustaja pakkumust õiglaselt ja objektiivselt. Asjaolu, et Vaidlustaja ei nõustu Hankija põhjendustega, ei ole otsuse tühistamise aluseks. Vastavalt RHS-ile on pakkumuste hindamine Hankija ainupädevuses ning riigihankes ei saa ükski teine isik, sh Vaidlustaja, asuda Hankija asemel pakkumusi hindama.

5.2. HP p-i 3.1. kohaselt hinnati pakkumusi läbi 4 alamkriteeriumi. Vaidluse esemeks on pakkumuste hindamine HP p-is 3.1.3 sätestatud alamkriteeriumi alusel:

P 3.1.1.	Vahendustasu protsent	30%
P 3.1.2.	Teenuse osutaja reisikonsultandi(tide), kes teenuse vahetul täitmisel osaleb(vad) teadmised ja/või kogemused tagavad hankelepingu (e-residentsuse reisiteenuste korraldamise) parima täitmise	30%
P 3.1.3.	Näidisreisi kvaliteet, transpordiks kuluv aeg, majutus, majutuse asukoht ja muud pakkuja poolt välja toodud reisitingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi. „20“ punkti – vastab täielikult ja/või ületab etteantud kriteeriumeid; „10“ punkti – vastab olulises osas etteantud kriteeriumitele; „5“ punkti – vastab keskpärasel määral etteantud kriteeriumitele.	20%
P 3.1.4.	Näidisreisi maksumus, s.t majutuse maksumus	20%

Pakkuja ülesandeks oli esitada pakkumuses HP p-is 6. toodud lähteandmete alusel näidisreis Pariisi. HP p-i 3.1.3. kohaselt hindas Hankija pakkumuses kirjeldatud näidisreisi kvaliteeti, transpordiks kuluvat aega, majutust, majutuse asukohta jm pakkuja poolt välja toodud asjakohaseid reisitingimusi, mis tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi. Kui pakkumuses esitatud näidisreisi kirjeldus vastas täielikult ja/või ületas etteantud kriteeriumeid, kohustus Hankija andma selle hindamiskriteeriumi alusel maksimaalsed 20 punkti, kui vastas olulises osas 10 punkti ja kui vastas keskpärasel määral, siis 5 punkti. Vaidlustaja pakkumusele omistati kõnealuse kriteeriumi raames 5 punkti.

5.3. Ekslik on Vaidlustaja seisukoht, et kõik, mis näidisreisi puhul tuli esitada, oli toodud HP p-is 6. ning juhul, kui pakkuja seda nõutud miinimumtasemel tegi, oli Hankija kohustus

hinnata pakkumust maksimaalsete hindepunktidega. Hankija peab vajalikuks rõhutada, et HP p-is 6. esitatud tingimused on miinimumnõuded, nn näidisreisi lähteandmed - st kui pakkuja jätnuks nõutud info esitamata, või kui pakkuja esitatud info oleks olnud HP p-is 6. toodud infoga vastuolus, oleks tegemist ilmselgelt mittevastava pakkumusega. Pakkumusi Vaidlustaja arusaama järgi hinnates puuduks igasugune sisuline vajadus kvaliteedikriteeriumi rakendamiseks ning enamgi veel, selle alusel hindepunkte omistada.

Kahetsusväärset ei ole Vaidlustaja kursis raamhanke tingimustega, näiteks sellega, et riigihanke alusdokumendi (edaspidi RHAD) tehnilise kirjelduse (edaspidi lisa 1) p 3.1. sätestab, et reisis teenuse osutamisel on pakkuja ülesanne arvestada Hankija reisijate konkreetsete vajaduste, eelistuste, turvalisuse, ajaressursi, rahaliste võimaluste ja mugavusega ning pakkuda alati optimaalset teenust. Samuti ka RHAD lisa 1 p-iga 3.8., mis esitab lepingu täitmisel igale esitatavale pakkumusele (ehk igale minikonkursi hinnapäringule) täiendavad tingimused, sõnastuses: *Lepingu täitmisel hankijale esitatav pakkumus peab sisaldama päringus küsitud infot ja/või vähemalt järgmist infot /.../*.¹² Käesoleva riigihanke näol on tegemist raamlepingu alusel korraldatava minikonkursiga, mistõttu kehtivad minikonkursil esitatud tingimustele lisaks raamlepingust tulenevad nõuded. Sellele on viidatud ka minikonkursi HP esimeses lõigus, mille kohaselt tuleb pakkumus esitada vastavalt raamlepingus ja käesolevas minikonkursis sätestatud tingimustele.

Vaidlustaja on seisukohal, et pakkumuses esitatud näidisreisi puhul ei esine ühtegi HP p-is 6. sätestatud kriteeriumi, millele Vaidlustaja pakkumus ei oleks vastanud. Seega on tervikuna alusetu pakkumusele vaid 5 punkti omistamine - 5 punkti sai omistada üksnes sellisele pakkumusele, mis vastab keskpärasel määral etteantud kriteeriumitele, mis teistpidi öeldes tähendab, et Vaidlustaja pakutud näidisreisi puhul pidanuks esinema olulised mittevastavused hinnapäringu punktis 6 sätestatud kriteeriumitele (mida seal aga ei olnud).

Selline järeldus on ilmselgelt ekslik. HP p-is 6. esitatud andmete osas on tegemist minimaalsete tingimustega, st reisi planeerimiseks oluliste sisendandmetega, sh toob Hankija välja, et HP p-i 6.7. kohaselt tuli pakkumuses esitada ka muu asjakohane reisiinfo, mida pakkuja (professionaalne reisikorraldaja) peab vajalikuks esitada, et tagatud oleks väga tõhus ja mugav reis. Lisaks oli pakkujal kohustus arvestada RHAD lisa 1 p-is 3.8. nõutud detailidega. Seda, kuidas pakkuja otsustab nõutud reisi detailides üles ehitada - millised konkreetsed lennud ja hotelli valib, kuidas kohapealseid transpordivõimalusi kirjeldab, muu olulise reisi puudutava ja reisi tõrgeteta sujumiseks vajaliku info välja toob jne, oligi pakkuja ülesanne. Teisisõnu, veenda pakkumuses esitatuga Hankijat, et tagatud on väga tõhus ja mugav reis.

Ekslik on ka Vaidlustaja seisukoht, et Hankija tohtis näidisreisi hindamisel lähtuda vaid HP p-is 6. esitatud lähteandmetest. Asjaolu, et Hankija on viidanud rhr-is hindamiskriteeriumite alamlehel HP p-ile 6., 3.1.3. ja 3.4. (ehk Minikonkursi dokumendile), on igati asjakohane. Tegemist on raamlepingu alusel läbiviidava Minikonkursiga, kus nõudeid tuleb tõlgendada kooskõlas raamlepinguga.

5.4. Hankija hindamiskomisjoni protokollis on välja toonud 5 olulisemat puudust. Esitatud puudused on olulisemad puudused, mis on põhjustanud hindepunktide vähendamise.

5.4.1. Lennud arvestavad hästi Hankija vajadusega, lendudeks kuluv aeg on mõistlik, kuid

¹² Näiteks pagasi tingimused, reisijaklass, hotelli toatüüp, sisse-välja registreerimise kellaajad, teenuse muutmise-tühistamise tingimused jne

mitte väga mugav (ümberistumine ja selleks kuluv aeg), sest minekuks on olemas sobiv otselend (TLL-CDG), mis lühendaks reisi 1 tunni võrra. Otselend oleks nii ajasäästlikum, mugavam kui ka turvalisem.

Vaidlustaja hinnangul vastab lend sihtkohta täielikult HP p-is 6.3. sätestatud kriteeriumile, et ühe reisisuuna soovituslik kestvus on kuni 24h ning kuni 1 vahemaandumisega. Vaidlustaja pakutud 1 vahemaandumine vastab seega Hankija etteantud kriteeriumile ning lennuaeg (4 tundi 10 minutit) isegi ületab Hankija etteantud kriteeriumit.

Vaidlustaja seisukoht on vale. HP p-is 6. esitatud andmed on lähteandmed. Pakkuja esitas 1 vahemaandumisega lennu, mis oli lubatud, ent pakkujal oli võimalik esitada ka otselend, mis oleks reisi oluliselt tõhusamaks ja mugavamaks muutnud (tõstnud reisi kvaliteeditaset). Esitades 1 vahemaandumisega lennu, ei muutu pakkuja pakkumus automaatselt parimaks, vaid on vastav miinimumnõuetele. Hindamiskomisjon on protokollis põhjendanud, miks otselend on tõhusam ja mugavam - otselend lühendaks reisi 1 tunni võrra, otselend oleks nii ajasäästlikum, mugavam, kui ka turvalisem.

5.4.2. Vaidlustaja hinnangul vastab pagasi kohta näidisreisi kirjelduses esitatud info Hankija etteantud kriteeriumitele – HP p-s 6.4. nõudis Hankija, et pagas peab sisaldama käsipagasi ja ühte ära antavat pagasi ning Vaidlustaja esitatud kirjelduses ongi selline info. Lisaks ei näita pagasi kaalu/mõõtmete kohta andmete esitamine/mitteesitamine vaidlustaja näidisreisi kirjelduses kuidagi reisi ebatõhusust või ebamugavust.

Vaidlustaja järeldus ei ole õige. RHAD lisa 1 p 3.8. kohaselt peab lepingu täitmisel Hankijale esitatav pakkumus sisaldama päringus küsitud infot ja/või vähemalt p-is 3.8.1.-3.8.5. nõutud infot - muuhulgas lennupileti maksumust ja lennuklassi ning pagasi tingimusi (p 3.8.1.). Nõutud „pagasi tingimused“ tuli pakkujal esitada Minikonkursi esemeks oleva näidisreisi tingimusena seatud „mõlema reisija käsipagasi ja ühe ära antava pagasi“ kohta. Seega, pelgalt info, et mõlemale reisijale on võimaldatud käsipagas ja üks ära antav pagas, vastab küll Hankija esitatud miinimumnõudele, kuid ei ole kindlasti piisav maksimumpunktide omistamiseks.

Vaidlustaja väide, et pagasi kaalu/mõõtmete kohta andmete esitamine või mitteesitamine ei näita kuidagi reisi ebatõhusust või ebamugavust, on asjakohatu. HP p-i 6.6. ja 6.8. kohaselt peab näidisreis olema reaalne reis, mida Hankijal on õigus hankelepingu sõlmimisel ka realiseerida. Pagasile esitatavad nõuded on lennufirmade lõikes erinevad ja isegi väheldase (rääkimata kõnealuse riigihanke sihtrühmast) reisikogemusega inimene mõistab, et reisi planeerimisel on sujuva reisi tagamiseks pagasi puudutav info oluline. Kui pagas ületab lubatud mõõtmed ja/või kaalu, võib see reisijale kaasa tuua näiteks lisatasud või olles sunnitud pagasi ümber pakkima, ka lennust maha jäämise võimaluse.

5.4.3. Vaidlustaja osundab, et HP p-is 6. ei ole sätestatud mingisuguseid nõudeid ega kriteeriume lennupiletite tühistamise tingimuste esitamiseks. Hankija ei ole isegi nõudnud, et lennupiletid peaksid olema muudetavad ja/või tühistatavad. Asjaolu, et Vaidlustaja pakkus vastavalt vajadusele muudetavaid ja tühistatavaid pileteid ja selle info reisi kirjelduses esitas, isegi ületab Hankija etteantud kriteeriume.

Vaidlustaja järeldus ei ole õige. RHAD lisa 1 p-i 3.8.5. kohaselt tuleb pakkumuses esitada iga pakutava teenuse muutmise ja/või tühistamise tingimused. Seega oli pakkuja kohustus esitada

detailne info lennupiletite muutmise/tühistamise kohta ning mitte üksnes info, et lennupiletid on muudetavad ja tühistatavad, vaid ka info lennupiletite muutmise ja tühistamise tingimuste kohta. Vaidlustaja esitas pakkumuses vaid info, et lennupiletid on muudetavad ja tühistatavad vastavalt vajadusele, seejuures ei ole see info hindamisprotokollis toodu kohaselt eluliselt usutav. Selgitame, et Hankijale teadaolevalt ei ole reisbüroodel praktikas võimalik hoida turistiklassi (economy) tüüpi pileteid (hankes küsitud piletitüüp) piiramatult lahti. Turistiklassi piletid on kõige piiratumad piletid - piletite broneerimise ja väljastamise tähtaeg turistiklassi piletil on reeglina 24-48 tunni jooksul.

5.4.4. Puuduvad check-in ja check-out täpsed kellaajad. Kuna nii sihtkohta jõudmine, kui ka tagasilend on hilistel kellaaegadel (18.50 ja 19.45) on hotelli sisse- ja väljaregistreerimise kellaaegade puudumine, lisaks võimalike eritingimuste puudumine (tavapärasest pigem hilisem check-in ja check-out aeg) oluline puudus.

Vaidlustaja toob välja, et HP p-is 6. ei ole sätestatud mingisuguseid nõudeid hotelli sisse- ja väljaregistreerimise info esitamiseks. Seega piisab, et lugeda näidisreisi kvaliteet vähemalt etteantud kriteeriumitele vastavaks.

Vastav nõue on esitatud RHAD lisa 1 p-is 3.8.3., mille kohaselt tuleb pakkumuses esitada lisaks päringus esitatud infole, ka hotelli sisse registreerimise ning välja registreerimise kellaajad, see tähendab, et tegemist on Hankijale olulise infoga. Vaidlustaja kellaaegu esitanud ei ole, mistõttu ei ole võimalik järeldada, et pakkumus vastab täielikult etteantud kriteeriumidele. Lisaks on hindamiskomisjoni protokollis põhjendatud, miks hotelli sisse registreerimise ning välja registreerimise kellaajad on oluline ja vajalik info - et reisijad saaksid tõhusaimal viisil oma aega planeerida, nt hotellist lahkumiseks/võimalikeks lisakohtumisteks/lennule jõudmiseks.

5.4.5. Vaidlustaja osundab, et HP p-is 6. ei ole sätestatud mingisuguseid nõudeid täiendavate kohalike maksude kohta info esitamiseks, mistõttu ei saa selle info puudumine olla aluseks väiksemate hindepunktide andmisele.

Vastav nõue tuleneb RHAD lisa 1 p-ist 3.8.3., mille kohaselt tuli iga pakutava või küsitud majutusteenuse võimaluse kohta esitada kõik olulised andmed, kuid vähemalt täiendavate kohalike maksude tasumise kohustus tellija poolt kohapeal koos summaga, kui need ei ole arvestatud broneeringu sisse. Pakkuja on pakkumuses välja toonud lennupiletite, majutuse, kindlustuse ja transfeeri hinnad, st pakkuja ei ole esitanud ühte koguhinda, vaid esitanud hinnad erinevate teenuste lõikes. Seejuures on lennupiletite puhul märge, et hind sisaldab kõiki makse, teiste teenuste puhul sellist täpsustust ei ole. Ka reisi maksumus kokku punkti all täiendavaid tasusid ei ole toodud. Sellest lähtuvalt ei olnud võimalik asuda hindamiskomisjonil seisukohale ega teha järeldust, et turismimaks on arvestatud juba mõne teise konkreetse teenuse kohta esitatud hinna sees.

5.5. HP p-i 6.7. kohaselt tuli pakkujal esitada „muu asjakohane reisiinfo, mida pakkuja peab vajalikuks esitada“. Käesoleval juhul ei ole pakkuja pidanud vajalikuks asetada ennast reisija rolli ega esitada muud vajalikku infot, kui vaid reisi planeerimiseks vajalike sisendandmete näol on nõutud (ja ka need on esitatud puudulikult). Hankija ülesandeks ei olnud pakkujale ette kirjutada milliseid kõikvõimalikke reisi puudutavaid detaile käsitleda. Sellisel juhul puuduks kvaliteedi hindamisel sisuline mõte. Küll aga näitab selliste detailide omal initsiatiivil esitamine pakkuja tegelikku teenuse osutamise kvaliteedi taset.

Vaidlustaja seisukohaga, et Hankija oleks pidanud ebaselguse korral esitama Vaidlustajale täpsustava küsimuse, Hankija ei nõustu. Tegemist ei ole ainukese puudusega ja isegi kui Vaidlustaja vastanuks, et kõik kohalikud maksud on broneeringu sees, ei muutunuks sellest hindamiskomisjoni antav lõpphinnang („5“ punkti – vastab keskpärasel määral etteantud kriteeriumitele).

5.6. Vaidlustaja järeldeb väga õigesti, et näidisreisi puhul hindas Hankija seda, kuivõrd täiuslikult, inforohkelt ja Hankijale potentsiaalselt huvi pakkuvatest asjaoludest lähtuvalt ammendavalt oli erinevaid näidisreisi nüansse kirjeldatud. See oligi pakkuja sisuline ülesanne – esitada võimalikult tõhus ja tõrgeteta kulgev reisikirjeldus ning hankijat selle toimivuses veenda – et hankelepingu sõlmimisel ja reisi realiseerimisel on Hankija reis Pariisi väga tõhus ja mugav. Seda eeldas ka HP p-is 3.1.3. seatud hindamiskriteerium. Täiesti arusaamatu on Vaidlustaja seisukoht, et miinimumnõuete täitmisel on Hankija kohustus omistada pakkumusele maksimumpunktid. Selline arusaam ja hindamine oleks vastuolus HP-s esitatud hindamismetoodikaga ning muudaks sisuliselt tarbetuks kvaliteedi hindamisel omistatavad hindepunktid (vastab täielikult, vastab olulises osas jne).

5.7. Hankija ei ole Vaidlustajat ega Kolmandat isikut, kui pakkumuste hindamisel samasuguses olukorras olevaid isikuid, kohelnud ebavõrdselt. Vaidlustaja seisukoht, et Hankija ei ole pidanud sarnaseid asjaolusid puudusteks Kolmanda isiku puhul, ei vasta tõele. Näiteks toob Vaidlustaja välja, et hindamiskomisjoni protokollis kohaselt oli ka Kolmas isik jätnud osa nõutud infot esitamata – nimelt info õhtuse hotelli saabumisega. Erinevalt aga Vaidlustaja pakkumusele (millele omistati info puudumise tõttu miinimumpunktid), omistati Kolmanda isiku pakkumusele maksimumpunktid.

Selline Vaidlustaja järeldeb on vale. Tõepoolest, Hankija on hindamisprotokollis välja toonud, et juhul, kui Kolmas isik oleks pakkumuses välja toonud ka selge info, mis kellani tavapärane check-in toimub või võimalikud eritingimused hilise check-in kohta, oleks see pakkumus Hankija ootusi ületanud. Antud juhul seda detaili pakkumus ei sisaldanud, mistõttu ei ole ka Hankija ootusi ületatud, vaid jõutud seisukohale: *„näidisreis vastab täielikult etteantud kriteeriumidele, väga tõhus ja mugav reis on täielikult tagatud“*. Tegemist ei ole sellise infoga, mis RHAD kohaselt oleks pidanud alati sisalduma Hankijale esitatavas reisipakkumuses. Analoogne olukord on ka selgituse puudumisega tavapärasest lühema ühelt lennult teisele jõudmisega. Maksimumpunktide andmine ei eelda, et pakkumus peab üheaegselt vastama täielikult ja ületama etteantud kriteeriume. Hankijal on kohustus omistada maksimumpunktid pakkumusele ka juhul, kui pakkumus vastab täielikult, kuid ei ületa etteantud kriteeriumeid.

Hindamisprotokollist nähtub selgelt, et Kolmanda isiku pakkumuses olid välja toodud check-in ja check-out kuupäevad ja kellaajad. Vaidlustaja pakkumuses on välja toodud check-in ja check-out kuupäevad, kuid mitte kellaagu. RHAD lisa 1 p 3.8.3. kohaselt on hotelli sisse registreerimise ning välja registreerimise kellaajad info, mis peab esitatud olema - seega on tegemist Hankija jaoks olulise infoga. Kuna Vaidlustaja pakkumuses puudub nõutud info ja Kolmanda isiku pakkumuses on esitatud nõutud info, ei ole võimalik hinnata pakkumusi samaväärsete punktidega. Järelikult ei ole ka Hankija kohelnud pakkujaid ebavõrdselt, sest pakkujad ei ole samasuguses olukorras.

5.8. Vaidlustaja on välja toonud, et Hankija on mitmes kohas tunnustanud Vaidlustaja asjakohaseid täiendavaid selgitusi (näiteks majutuse muutmiseks ja trahvita tühistamiseks oluliselt pikema aja, lendudevahelise lühikese ooteaja selgitus, hotelli veebilingi esitamine

jne), mistõttu on Vaidlustaja hinnangul täiesti arusaamatu, põhjendamatu ja meelevaldne, et Hankija otsustas anda Vaidlustajale näidisreisi kvaliteedi eest miinimumpunktid (5 punkti). Tagamaks kõikide pakkujate võrdne kohtlemine, tõi Hankija hindamisprotokollis välja kõik hindamise aluseks olnud olulisemad tingimused ja asjaolud, mida hindamiskomisjon hindamisel arvesse võttis. Seega on välja toodud nii positiivsed asjaolud, kui ka puudused. Põhjendused, miks hindamiskomisjoni hinnangul vastab Vaidlustaja näidisreis keskpärasel määral etteantud kriteeriumidele ja miks ei ole väga tõhus ja mugav reis olulises osas tagatud, on esitatud hindamiskomisjoni protokollis.

5.9. Vaidlustusel puudub perspektiiv- isegi kui Hankija oleks hinnanud Vaidlustaja pakkumust taseme võrra kõrgemate punktidega (10 punkti), ei osutuks Vaidlustaja pakkumus edukaks.

5.10. Hankija täiendav seisukoht.

5.10.1. Vaidlustaja etteheide, et Hankija ei ole pakkumuste hindamisel järginud enda kehtestatud reegleid, ei ole õige. Hankija on hinnanud pakkumusi hindamiskriteeriumidest lähtuvalt ning Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise kohta on õiguspärane.

Minikonkursi dokumendis sätestatu kohaselt tuleb pakkumus esitada vastavalt raamlepingus ja Minikonkursis esitatud tingimustele (vt Minikonkursi dokumendi esimene lõik¹³). Teisisõnu tuleb raamlepingus ja Minikonkursis esitatud tingimusi tõlgendada kooskõllaliselt. Asjaolu, et Hankija ei ole Minikonkursi dokumendis viidanud eraldi RHAD lisa 1 p-ile 3.8. (kus on esitatud igale raamlepingu alusel korraldatava Minikonkursi raames esitatavale pakkumusele täiendavad tingimused), vaid esitanud üldise viite raamlepingule, ei tähenda, et pakkuja raamlepingus esitatust lähtuma ei pea. Kohtupraktika kohaselt lasub pakkujal hankemenetluses kõrgendatud hoolsuskohustus, mille realiseerimiseks peab pakkuja muuhulgas veenduma selles, et informatsioon, mida edastatakse on õige ja täpne.

5.10.2. Vaidlustaja on asunud laveerima mõistetega - päring, hinnapäring, minikonkursi päring, lepingu alusel esitatav pakkumus jne. Kahetsusväärset kombel ei ole Vaidlustaja tähelepanu pööranud nendele mõistele õigeaegselt, st enne pakkumuse esitamise tähtaega. Järelikult ei olnud Vaidlustaja riigihanke tingimustega õigeaegselt tutvunud (st on rikkunud oma hoolsuskohustust) või olid need mõisted talle algusest peale üheselt arusaadavad. Arvestades asjaolu, et ka teised pakkujad sellekohaseid küsimusi ei esitanud, järeldeb hankija, et mõistete ja hangitava teenuse sisu on olnud algusest peale üheselt arusaadav.

5.10.3. Vaidlustaja toob õigesti välja, et näidisreisi puhul hindas Hankija seda, kui võrd täiuslikult, inforohkelt ja Hankijale potentsiaalselt huvi pakkuvatest asjaoludest ammendavalt oli erinevaid näidisreisi nüansse kirjeldatud. Selle võimaluse andis Hankijale HP p-is 3.1.3. esitatud hindamiskriteerium, mille kohaselt hindab Hankija: „*näidisreisi kvaliteet, transpordiks kuluv aeg, majutus, majutuse asukoht ja muud pakkuja poolt välja toodud asjakohased reisingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi.*“

Puudub vaidlus, et pakkumuste hindamise näol oli tegemist kvaliteedi hindamisega ning eeltoodud arvestades ei saanud ega pidanud Hankija hankedokumentides üksikasjalikult iga konkreetse alakriteeriumi osas lahti kirjutama ega esitama ammendavat loetelu selle kohta,

¹³ „Ettevõtlike ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi hankija) palub Teil (edaspidi pakkuja) esitada pakkumus hanklepingu sõlmimiseks riigihanke „**Reisibürooteenuse ostmine 2024-2026**“ (viitenr. 284881, HNR240084) tulemusena sõlmitud raamlepingus ja käesolevas minikonkursis (edaspidi ka hinnapäring või HP) sätestatud tingimustele“.

mida pakkumus iga konkreetse alakriteeriumi täitmiseks peaks sisaldama. Samuti ei saa esitada terviklikku nimekirja sellest, milliste asjaolude väljatoomisel ning mainimisel on tegemist maksimumhindele vastava pakkumusega. Tallinna Ringkonnakohus on otsuses 3-17-269 sedastanud, et hindamiskriteeriumit ei muuda läbipaistmatuks ega kontrollimatuks see, kui Hankijale jääb hindamiskriteeriumi sisustamisel teatav hindamisruum.¹⁴

5.10.4. Vaidlustaja seisukoha järgi tuleb maksimumpunktid omistada alati siis, kui mingilgi määral on info pakkumuses olemas. Selline järeldus on väär. Pakkumuste hindamise etapis hinnataksegi esitatud andmete põhjalikkust, veenvust, et planeeritav reis on tõhus ja sujuv ning teisi hindamiskriteeriumides kajastatud sisulist kvaliteeti näitavaid aspekte. Seda väljendavad ka Hankija hindamiskriteeriumid – vastab täielikult, olulises osas või keskpärasel määral etteantud kriteeriumidele. Olukorras, kus pakkumus sisaldab põgusalt, üldsõnaliselt või mõningal määral hankija poolt oodatud infot, ei olnud hankijal võimalik pakkumusele maksimumpunkte omistada. Vastasel juhul muutuks hindamisskaala olemasolu ebavajalikuks ja sisutühjaks. Hankija püstitatud ülesandele vastava väga tõhusa ja toimiva reisilahenduse väljamõtlemine oli pakkuja ülesandeks ning selle lahenduse toimivuse veenev, läbimõeldud ja põhjalik kirjeldamine oli just see, mida Hankija riigihankes pakkumuse kvalitatiivsete aspektidena hindas.

Juhul, kui nõutud andmed pakkumuses puuduvad, oleks tegemist mittevastava pakkumusega. Vaidlustaja etteheide, et Hankija oleks pidanud ebaselguse korral küsima Vaidlustajalt täiendavaid selgitusi, on arusaamatu – Hankijal ei ole võimalik juurde küsida täiendavaid dokumente ja andmeid vastavaks tunnistatud pakkumusele pelgalt selleks, et pakkumusele selle hindamisel rohkem kvaliteedipunkte omistada. Selline tegevus oleks ilmselge pakkujate ebavõrdne kohtlemine.

5.10.5. Arusaamatu on Vaidlustaja väide justkui on Hankija ise HP p-s 3.1.3. sätestanud, et juhul kui näidisreis ei vasta kõikidele etteantud kriteeriumitele, saab pakkumus näidisreisi kvaliteedi eest vähem punkte, mitte ei lükata pakkumust tagasi, kui mittevastavat. Midagi sellist ei ole Hankija sätestanud. Madalaim punktiarv omistatakse HP p-s 3.1.3. kohaselt sellisele pakkumusele, mis vastab „keskpärasel määral etteantud kriteeriumidele“, mitte pakkumusele, milles võiksid nõutud andmed keskpärasel määral esitamata olla.

5.10.6. Vaidlustaja viitab RHAD lisa 1 p-is 3.8. sisalduvale tarindile „ja/või“ ning jõuab õige järelduseni: „tarind „ja/või“ märgib erinevaid võimalusi ning üldiselt tähendab „ja/või“ seda, et väide võib kehtida nii kõigi loetelu liikmete kohta korraga, kui ka osa või ühe kohta neist /.../“. Hankija selgitab, et näiteks RHAD lisa 1 p-is 3.8.1 on Hankija esitanud nõuded lennureisile, RHAD lisa 1 p-is 3.8.2. aga laeva-, rongi-, või bussireisile. Kõrvutades seda Minikonkursi lähteülesandega, soovis Hankija lennureisi Pariisi, mis ei sisaldanud laeva-, rongi-, ega bussireisi. Järelikult tuli pakkumuse esitamisel lähtuda p-is 3.8.1. esitatust ning p 3.8.2. tähelepanuta jätta ning järelikult on tarind „ja/või“ igati asjakohane – sõltuvalt asjaoludest kehtib kas kõigi loetelu liikmete kohta või ühe/mõne osa kohta.

RHAD p-i 1.12. kohaselt, kui huvitatud isik ei ole esitanud hankemenetluse käigus küsimusi riigihanke alusdokumentides avastatud vastuolude, ebaselguste või puuduste kohta, on Hankijal õigus lepingu sõlmimise ja täitmise käigus üleskerkinud vaidluste korral valida Hankijale sobivam riigihanke alusdokumentide tõlgendus. Samasisulised mõisted ega tarind „ja/või“ ei tekitanud Vaidlustajal küsimusi enne, kui selgusid riigihanke tulemused.

¹⁴ TlnHKo 3-24-3072; 18.12.2024; p-id 76-77.

5.10.7. Vaidlustaja toob oma täiendavates seisukohtades taaskord välja, et Hankija on pakkujaid ebavõrdselt kohelnud.

Vaidlustaja järeldus on ekslik. Vaidlustaja pakkumuses puudus igasugune info *check-in ja check-out kellaegade kohta. Kolmanda isiku pakkumuses on esitatud nii kuupäevad, kui check-in ja check-out kellaajad (puudus info check-in ja check-out eritingimuste osas, mis oleks hankija ootusi ületanud, aga mis ei olnud ka kohustuslik info)*. Seega ei ole Hankija Vaidlustajat ega Kolmandat isikut, kui pakkumuste hindamisel samasuguses olukorras olevaid isikuid, kohelnud ebavõrdselt ning Vaidlustaja seisukoht, et Hankija ei ole pidanud sarnaseid asjaolusid puudusteks Kolmanda isiku puhul, ei vasta tõele.

6. Kolmas isik, **Estravel Group AS**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. HP p 6. tingimused, millele Vaidlustaja pakkumus vastas, on pelgalt minimaalsed tingimused. Pakkumus pidi aga sisaldama ka raamlepingu RHAD lisa 1 p-s 3.8. nõutud infot ning pakutavad reisitingimused pidid HP p 3.1.3. kohaselt tagama hästi tõhusa ja mugava reisi

Näidisreisi kvaliteedi hindamiseks tuli pakkujatel pakkumuse osana esitada HP p-s 6. toodud lähteandmetega Pariisi reisi kohta näidisreisi kirjeldus. HP p-s 3.1.3. olev hindamiskriteerium nägi ette, et näidisreisi kvaliteet, transpordiks kuluv aeg, majutus, majutuse asukoht ja muud pakkuja poolt välja toodud reisitingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi.

HP p 6.8. nägi ette: „*Pakkuja esitab lendude kohta väljavõtted (vähemalt lendude ajad, pagasi võimalus). Majutuse broneeringu väljavõtted, kus nähtuvad hotelli info, maksumused, pagasi võimalus ja muu asjakohane reisiinfo, mida pakkuja peab vajalikuks esitada. Esitatud info alusel toimub näidisreisi kvaliteedi hindamine.*“

Minikonkursil esitatavale pakkumusele rakenduvad ka raamlepingu tingimused. Nimelt RHAD lisa 1 p 3.8. sätestab, et lepingu täitmisel Hankijale esitatav pakkumus peab sisaldama päringus küsitud infot ja/või vähemalt p-des 3.8.1-3.8.5 toodud infot. Seega näeb RHAD lisa 1 p 3.8. ette nõutava info, mida esitatav pakkumus peab lisaks hinnapäringus küsitud infole sisaldama.

Seega pidi pakkumus sisaldama ka raamlepingu RHAD lisa 1 p-s 3.8. nõutud infot ning pakkuja esitatud reisitingimused pidid HP p 3.1.3. kohaselt tagama hästi tõhusa ja mugava reisi.

6.2. HP p 6. sätestas tingimused, millele näidisreis pidi vastama, ehk sisuliselt on sellega sätestatud vastavustingimus/dokumendi nõue, mille alusel Hankijal oleks üldse pakkumusi võimalik hinnata vastavalt hindamiskriteeriumile.

Tegelikult nähtub sama järeldus ka Vaidlustaja enda arusaamast, mille kohaselt Vaidlustaja on vaidlustuses esile toonud, et HP p 6. sätestas tingimused (kriteeriumid), millele näidisreis pidi vastama.

Hindamiskriteeriumiks oli aga HP p 3.1.3. - Näidisreisi kvaliteet, transpordiks kuluv aeg, majutus, majutuse asukoht ja muud pakkuja poolt välja toodud reisitingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi.

Seega on Vaidlustaja alusdokumentide tõlgendamisel ilmselgelt lähtunud ainult HP p-st 6., jättes ebaõigesti arvesse võtmata RHAD lisa 1 p-i 3.8., mis näeb ette pakkumuses esitatava info täpsema sisu ning HP p-s 3.1.3. toodud tingimuse, et pakkuja poolt välja toodud reisitingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi.

Hankija on hindamiskriteeriumi rakendamisel õigesti lähtunud ka RHAD lisa 1 p-s 3.8 nõutud infost ja tingimusest, et pakkuja poolt välja toodud reisitingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi.

6.3. Hankija on õigesti vähendanud Vaidlustaja pakkumusele näidisreisi kvaliteedi hindamiskriteeriumis antud punkte, märkides puudusena, et pakutud lend sihtkohta ei ole väga mugav, kuna minekuks on sobiv otselend, mis lennuaega 1 tunni võrra lühendaks ja oleks lisaks mugavam ja turvalisem.

RHAD lisa 1 p 3.1. sätestas, et pakkuja peab arvestama Hankija reisijate konkreetsete vajaduste, eelistuste, turvalisuse, ajaressursi, rahaliste võimaluste ja mugavusega ning pakkuma alati optimaalset teenust.

Vaidlustaja on näidisreisi kirjelduses pakkunud sihtkohta Pariisi lendu, mis sisaldab ühte vahemaandumist. Kuivõrd pakutu vastab HP p-s 6.3. sätestatud miinimum kriteeriumile, ei saa vaielda selle üle, et otselend on mugavam ja kiirem, mis oli samuti RHAD lisa 1 p 3.1. alusel oluline.

Eeltoodust nähtub, et Vaidlustaja pakutud sihtkoha lend ei kata väga hästi tõhususe ja mugavuse nõudeid. Antud info põhjal ei täida vaidlustaja RHAD lisa 1 p-is 3.1. sätestatud tingimust.

6.4. Hankija on õigesti vähendanud Vaidlustaja pakkumusele näidisreisi kvaliteedi hindamiskriteeriumis antud punkte, märkides puudusena, et Vaidlustaja näidisreisi kirjeldus ei sisalda konkreetseid tingimusi pagasi kaalu ja mõõtmete kohta.

RHAD lisa 1 p 3.8.1. nägi ette, et iga pakutava või küsitud lennuvõimaluse (sh jätkulend ja tagasilend) kohta tuleb kõik olulised andmed, kuid vähemalt: - *lennupileti maksumus ja lennuklass ning pagasi tingimused*.

Hankija on HP p-s 6.4. toonud välja pagasi vajaduse tingimused (mõlemal reisijal käsipagas ja üks ära antav pagas), kuna tänapäeval on võimalik broneerida pileteid pagasiga või pagasita, mis mõjutab pileti hinda. Pagas ei ole enam iseenesestmõistetav osa lennupiletist, sealhulgas käsipagas. Pagasiga pileti olemasolu korral on reisijale ülioluline teada täpseid pagasinorme. Erinevatel lennufirmadel võivad pagasireeglid olla erinevad.

Kolmas isik ei ole Vaidlustajaga nõus, et pagasi kaalu/mõõtmete kohta andmete esitamine/mitteesitamine ei näita Vaidlustaja näidisreisi kirjelduses kuidagi reisi ebatõhusust või ebamugavust HP p 3.1.3. tähenduses.

Vastupidi - tegemist on väga olulise tingimusega, millega reisija peab arvestama. Reisijale tuleb esitada teave pagasi suuruse ja kaalunormide kohta, et ta saaks nendega arvestada reisile minnes ning vältida olukordi, kus ta peab maksma lisatasusid. Lisaks nägi selle info esitamist

selgelt ette ka RHAD lisa 1 p 3.8.1.

Iga lennufirma määratleb lubatud pagasi kaalu ja mõõdud, mis kehtivad nii ära antavale kui ka salongipagasile, sealhulgas lubatud ühikute arvu. Lubatud kaalu, mõõtude ja pagasiühikute ületamisel kaasnevad reisijale lisakulud. Need lisakulud ei ole üldjuhul väikesed ja võivad reisijale põhjustada ebamugavusi, kui ta saab sellest teada alles hiljem või lennujaamas, kui tema pagas on lubatust raskem või suurem.

Eeltoodud asjaoludest on näha, et pagasi tingimuste (kaalu ja mõõtmete) osas andmete esitamine täidab tingimuse näidisreisi kvaliteedi osas, tagades HP p 3.1.3. nõutud tõhusa ja mugava reisi. Antud info oli Vaidlustaja näidisreisi kirjeldusest puudu ning Vaidlustaja ei täida RHAD lisa 1 p-is 3.8.1. sätestatud tingimust.

6.5. Hankija on õigesti vähendanud Vaidlustaja pakkumusele näidisreisi kvaliteedi hindamiskriteeriumis antud hindamiskriteeriumi punkte, märkides puudusena, et vaidlustaja näidisreisi kirjeldus ei sisalda reisi täpsemaid muutmise/tühistamise tingimusi.

Kolmas isik ei nõustu Vaidlustajaga, et pelgalt info, et lennupiletid on muudetavad ja tühistatavad, katab HP p 3.1.3. nõuet, et tagada maksimaalsed väärtuspunktid.

Hankija on HP p-s 6.2. toonud välja näidisreisi lennupiletite klassi (economy ehk turistklass).

RHAD lisa 1 p 3.8.5. sätestas, et esitatava pakkumus peab sisaldama endas iga pakutava teenuse muutmise ja/või tühistamise tingimused.

Näidisreisi kvaliteeti näitab näidisreisi kirjeldus, milles on piisavalt täpselt toodud muutmise/tühistamise tingimused, kuna tegemist on reisijale olulise teadmisega. Hankija ei pidanud seda eraldi HP p 6. all sätestama, kuna see nõue oli kirjas RHAD lisa 1 p-s 3.8.5.

Igal lennufirmal on oma reeglid, mis määravad, milliseid muudatusi saab piletiga teha ja milliseid mitte. Mõned piletid on täiesti muutmatud, teised lubavad muudatusi teatud tingimustel ja lisatasu eest. Kolmas isik ja Vaidlustaja toimivad piletit müües vastava lennufirma volitatud agendina, st kõik reeglid kehtestab lennufirma.

Lennupiletite hinnad ja tingimused sõltuvad piletiklassist. Odavamal piletitüübil on pileti muutmise- ja tühistamistingimused kõige karmimad, mis tähendab, et peale pileti väljastamist ei ole muutmise ega tühistamine lubatud. Pileti muutmine võib olla võimalik ainult siis, kui samale lennule on vabu kohti. Kui lennuk on välja müüdud, siis ei saa piletit muuta. Mida lähemale lennu kuupäev jõuab, seda keerulisemaks ja kallimaks võib pileti muutmine minna. Mõnikord ei ole see enam üldse võimalik.

Muutmise ja tühistamisega käivad vastavalt piletireeglitele kaasas enamasti lisakulud. Pakkumises on tegemist turistiklassi piletitega ja turistiklassi puhul kaasnevad muutmise ja tühistamisega alati lisakulud, mida on samuti väga oluline reisijal teada. Mõnikord juhtub, et algses pileti broneerimisklassis pole enam vabu kohti, siis peab klient maksma hinnavahe eest.

Kuna Vaidlustaja on saanud hinnastamise kategoorias hinna eest maksimumpunktid, siis võib eeldada, et pakutud on kõige odavamaid turistiklassi pileteid, millele ei saa kehtida paindlikud

piletite reeglid. Seega väita, et lennupiletid on piiramatult muudetavad, on eksitav ja ei vasta tegelikkusele.

Eelolevate näidete põhjal on näha, et lennupiletite muutmise/tühistamise tingimuste osas andmete esitamine täidab tingimuse näidisreisi kvaliteedi osas, tagades HP p 3.1.3. nõutud tõhusa ja mugava reisi. Antud info oli Vaidlustaja näidisreisi kirjeldusest puudu ning Vaidlustaja ei täida RHAD lisa 1 p-is 3.8.5. sätestatud tingimust.

6.6. Hankija on õigesti vähendanud Vaidlustaja pakkumusele näidisreisi kvaliteedi hindamiskriteeriumis antud hindamiskriteeriumi punkte, märkides puudusena, et Vaidlustaja näidisreisi kirjeldus ei sisalda hotelli sisse- ja väljaregistreerimise kellaaegasid.

Kolmas isik ei nõustu Vaidlustajaga, et pelgalt info hotelli sisse- ja väljaregistreerimise kuupäeva osas katab HP p-i 3.1.3. nõuet, et tagada maksimaalsed väärtuspunktid.

RHAD lisa 1 p 3.8.3. sätestas, et iga pakutava või küsitud majutusteenuse võimaluse kohta tuleb esitada kõik olulised andmed, kuid vähemalt hotelli sisse registreerimise ning välja registreerimise kellaajad.

Hotelli sisse- ja väljaregistreerimise kellaajad on olulised reisijale, et arvestada sihtkohta saabumisel, kas on võimalik hotelli suunduda, ning samuti lahkumisel, mis kell peab oma hotelli toa loovutama. Need kellaajad on veelgi olulisemad, kui lennuajad on varajased või hilised. Kolmas isik osutab seejuures, et HP p-i 6.2. kohaselt oli tagasilend ette nähtud 20.03.2025 mitte varem kui kell 19:00, sellega seondult pidi reisijal olema teadmine millal on toa loovutus, et planeerida aega enne tagasilendu. Seega on reisijal ilmselgelt oluline teada ja arvestada hotelli suundumiseks ja sealt lahkumiseks ette nähtud kellaaegadega.

Eelolevast nähtub, et hotelli sisse-ja väljaregistreerimise osas andmete esitamine täidab tingimuse näidisreisi kvaliteedi osas, tagades HP 3.1.3. nõutud tõhusa ja mugava reisi. Antud info oli Vaidlustaja näidisreisi kirjeldusest puudu ning Vaidlustaja ei täida RHAD lisa 1 p-is 3.8.3. sätestatud tingimust.

6.7. Kolmas isik ei nõustu Vaidlustajaga, et info täiendavate kohalike maksude osas ära jätmine ei ole reisijale oluline ja et Hankija pidi arvestama, et näidisreis juba sisaldab kõiki makse. Täiendav info kohalike maksude osas näidisreisi kirjelduses katab HP p-i 3.1.3. nõuet, et tagada maksimaalsed väärtuspunktid.

RHAD Lisa 1 p 3.8.3. sätestas, et iga pakutava või küsitud majutusteenuse võimaluse kohta esitada kõik olulised andmed, kuid vähemalt täiendavate kohalike maksude tasumise kohustus tellija poolt kohapeal koos summaga, kui need ei ole arvestatud broneeringu sisse.

Pariisis kehtib munitsipaalne turismimaks, mida hotellid kasseerivad kohapeal iga kliendi ja iga öö eest eraldi, vastavalt tegelikule olukorrale. Näiteks, kui hotellituba broneeriti kolmeks ööks kahele inimesele, kuid tegelikult viibis seal üks inimene kaks ööd, siis turismimaksu võetakse vaid ühe inimese ja kahe öö eest.

See maks võimaldab reisiettevõttel manipuleerida hindadega, kuna reisibüroo ei saa seda ette kasseerida. Samuti võimaldab see maks reisibürool jätta maksu kliendile üldse avaldamata, kuna selle kasseerimise kohustus on ainult hotellil, kohapeal ja ainult check-out ajal (mitte

check-in ajal).

Vaidlustaja ei saa eelneva põhjal väita, et tema pakutud ja kasseeritavas hinnas sisaldub juba see turismimaks. Hotellil on kohustus lisada see maks hotellikülalise lõpparvele, mida tasub alati külastaja ise koos oma minibaari ja muude kuludega. Seega ei ole võimalik, et reisibüroo saab seda ise tasuda või et see maks sisaldub hinnas.

Eelolevast nähtub, et info täiendavate kohalike maksude osas esitamine täidab tingimuse näidisreisi kvaliteedi osas, tagades HP p 3.1.3. nõutud tõhusa ja mugava reisi. Antud info oli vaidlustaja näidisreisi kirjeldusest puudu ning vaidlustaja ei täida RHAD lisa 1 p-is 3.8.3 sätestatud tingimust.

6.8. Erinevalt Vaidlustaja pakkumusest vastas Kolmanda isiku näidisreisi kirjeldus täielikult RHAD lisas 1 p-ides 3.8.1. kuni 3.8.5. nõutud tingimustele ja HP p 6. tingimustele, tagades HP p 3.1.3. kohaselt hästi tõhusa ja mugava reisi. Vaidlustaja on ebavõrdse kohtlemise seisukoha võtnud üksnes oletuse põhjal.

Vaidlustaja on vale oletuse teinud 07.02.2025 Vaidlustajale edastatud hindamiskomisjoni protokollil väljavõttest, arvates, et Kolmas isik on jätnud osa Hankija soovitud infot esitamata. Kolmas isik ei ole jätnud näidisreisi kirjelduses esitamata infot seoses õhtuse hotelli saabumisega.

6.9. Kolmanda isiku täiendav seisukoht.

6.9.1. Meelevaldne on Vaidlustaja tõlgendus, et raamhanke RHAD lisa 1 p 3.8. reguleerib nende andmete esitamist, mille täitja peab esitama Minikonkursi tulemusel sõlmitud hanklepingu täitmisel, kui Hankija esitab pakkujale Minikonkursi tulemusena sõlmitud lepingu täitmise raames päringu konkreetse reisiteenuse tellimiseks.

Just raamlepingus luuakse Minikonkursi tingimused – see on Minikonkursi korraldamise põhiline alus.

Hankija sätestatud hindamiskriteeriumid on olnud üheselt mõistetavad.

RHAD lisa 1 p-s 3.8. sätestatud tingimused on nõ põhjaks iga minikonkursi näidisreisi hindamiseks. Hinnapäringus sätestatud tingimused on raamlepingu tingimuste täpsustamiseks ja täiendamiseks.

Hankija ei pidanud eraldi hinnapäringus veelkord välja tooma, et RHAD lisa 1 p-s 3.8. loetletud andmed tuleb esitada näidisreisi kirjelduses. Raamlepingu tingimused olid otsekohalduvad.

Seda kinnitab ka RHAD p 7.1.3. mis sätestab, et raamlepingu sõlminud poolel on kohustus täita raamlepingut, esitada RHAD-le ja Minikonkursi dokumendile vastav pakkumus.

RHAD lisa 1 p 3.8. on sõnastatud selliselt: „*Lepingu täitmisel hankijale esitatav pakkumus peab sisaldama päringus küsitud infot ja/või vähemalt järgmist infot:*“. Ehk tegemist on raamlepingus välja toodud põhitingimusega, mis kohaldub igale minikonkursile ja selles esitatavale pakkumusele. Seejuures raamlepingu eeltoodud tingimuses kasutatud sidesõna „ja“ annab võimaluse Hankijal seda tingimust täpsustada ja täiendada minikonkursi raames,

millest tulenevalt kohalduvad mõlemad tingimused. Antud Minikonkursi raames Hankija täpselt nii ka tegi. Olukorras aga, kus Hankija Minikonkursi raames täiendavat infot ei oleks küsinud, oleks pakkumus pidanud sisaldama vähemalt RHAD isa 1 p-s 3.8 nõutud infot.

6.9.2. Vaidlustaja on alusdokumentide tõlgendamisel ilmselgelt lähtunud ainult HP p-st 6., jättes ebaõigesti arvesse võtmata RHAD lisa 1 p-i 3.8., mis näeb ette pakkumuses esitatava info täpsema sisu ning HP p-s 3.1.3. toodud tingimuse, et pakkuja poolt välja toodud reisingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi.

6.9.3. Hankija väide, et otselennu pakkumine oleks tõstnud reisi kvaliteeditaset, on tõene. Tegemist oli hindamisel ettenähtud kriteeriumiga. Nimelt pidi pakkumisel arvestama nii HP p-ga 3.1.3, mille kohaselt pidi tagama hästi tõhusa ja mugava reisi kui ka raamlepingu lisa 1 p-ga 3.1 (mugavusega arvestamise vajadus). Seetõttu on väär Vaidlustaja väide, et Vaidlustajal ei olnud põhjust eeldada, et HP p-s 6 sätestatud kriteeriumitele vastav reis ei ole Hankijale mugav. Vaidlustaja pidi näidisreisi pakkumisel arvestama reisija mugavusega.

Otselennu pakkumine on selgelt kvaliteedinäitaja (kõrgem kvaliteet), mis õigustab maksimumpunktide andmist. Vahemaandumised tähendavad sageli pikki ooteaegu, ebamugavaid ümberistumisi ja potentsiaalset pagasi kadumise ohtu. Otselend vähendab neid riske, muutes reisi mugavamaks ja stressivabamaks. Lisaks toob otselend kaasa väiksema keskkonnajalajälje, mida hankija oluliseks peab. Kolmas isik on veendunud, et otselend on oluline eelis, mida Hankija õigustatult hindas. Vaidlustaja väited on puudulikud ja ei arvesta otselennu olulisi eeliseid.

6.9.4. Näidisreisi puhul pagasi kaalu/mõõtmete konkreetse tingimuste esitamise kohustus tulenes HP p-st 3.1.3. (hästi tõhusa ja mugava reisi tagamine) ja RHAD lisa 1 p-st 3.8.1.

Reisikorralduse terviklikkus eeldab ka pagasit puudutava info esitamist. Reisija jaoks on oluline teada, millised on pagasi piirangud, et ta saaks oma reisi planeerida mugavalt ja stressivabalt. Pagasi piirangute teadmatus võib põhjustada reisijal ebameeldivusi lennujaamas, kui pagas ületab lubatud piiranguid, mis omakorda mõjutab negatiivselt reisi kogemust. Lisaks võib vales mõõdus pagas kaasa tuua ka lisakulud, millega reisija ei ole arvestanud.

Näidisreis peab olema terviklik ja peegeldama reisibüroo võimekust pakkuda kõikehõlmavat teenust. Parim pakkumus tagab reisijatele parima võimaliku kogemuse ja see hõlmab ka reisi planeerimise aspekti ehk reisi planeerimise mugavus on otseselt seotud reisi kvaliteediga. Näidisreis peab olema võimalikult realistlik ja peegeldama pakkuja võimekust korraldada kvaliteetseid reise, näha ette potentsiaalseid probleeme ja neile lahendusi pakkuda. Pagasi kaalu ja mõõtmete tingimuste esitamine on osa põhjalikust reisiinfost ning seega on selle puudumine näidisreisi kirjelduses puudus.

6.9.5. Näidisreisi lennupiletite muutmise/tühistamise konkreetsete tingimuste pakkumuses esitamise kohustus tulenes HP p-st 3.1.3. (hästi tõhusa ja mugava reisi tagamine) ja RHAD lisa 1 p-st 3.8.5.

Vaidlustaja näidisreisi pakkumuses puudus info näidisreisi lennupiletite muutmise/tühistamise osas. Puudus ka info, mida Vaidlustaja alles vaidlustusmenetluses välja toob, et Vaidlustaja võib lennupiletite muutmise või tühistamisega tekkivaid kulusid

(nt olemasoleva broneeringu tühistamise ja uue pileti ostmise kulusid) enda kanda võtta. Vaidlustajal oli vastav info esitamata, mille teadmine on oluline osa reisile minekust, seda nii variandi puhul, et lisakulusid ei ole kui ka variandi puhul, et võivad tekkida lisakulud.

Samuti on lennupiletite muutmise/tühistamise tingimuste esitamine oluline, et Hankija saaks hinnata pakkumuse paindlikkust ja vastavust ootustele. Pealegi ei ole lennupiletite kehtivusaeg igavene (max 1 aasta).

Tõlgendus, et Hankijal on õigus teenust igal ajal tasu või trahvi maksmata muuta/tühistada, kui vastavad tingimused puuduvad, on liiga lihtsustatud ja spekulatiivsed. Samuti ei tähenda see, et pakkuja ei peaks tingimusi esitama. Mille põhjal Hankija/reisija saaks siis otsustada, kui tingimusi esile toodud (selgitatud) ei ole? Igal lennupiletil on tingimused, ka kallil äriklassil. Väide, et Hankija on eeldanud, et kulud kannab pakkuja, on spekulatiivne. Pakkuja peab esitama lennupiletite muutmise/tühistamise tingimused, et hankija saaks teha teadliku otsuse. Tingimuste puudumine muudab pakkumuse ebaselgeks ning võib tekitada segadust ja viivitusi, mis mõjutavad reisi mugavust ja tõhusust.

6.9.6. Kolmas isik jääb oma seisukohtade juurde, et hotelli sisse ja välja registreerimise täpsete kellaaegade näidisreisi pakkumuses esitamise kohustus tulenes HP p-st 3.1.3. (hästi tõhusa ja mugava reisi tagamine) ja RHAD lisa 1 p-st 3.8.3. Raamlepingus ettenähtud tingimused kehtisid ka näidisreisi kirjelduse esitamisele, kusjuures tegemist on ilmselgelt infoga, mis on vajalik tõhusa ja mugava reisi tagamiseks.

6.9.7. Täiendavate kohalike maksude kohta info esitamise kohustus tulenes HP p-st 3.1.3. (hästi tõhusa ja mugava reisi tagamine) ja RHAD lisa 1 p-st 3.8.3.

Vaidlustaja pakutud majutuse maksumus ei saa sisaldada Pariisi turismimaksu, sest turismimaksu tasumine reisibüroo poolt ei ole võimalik. Vaidlustaja on põhjendanud, et näidisreisi kirjeldus sisaldas endas pakkumuse lõpliku hinda, sh turismimaksu. Isegi kui vaidlustaja väidab, et Pariisi turismimaks võib sisalduda majutuse hinnas, siis vaidlustaja näidisreisi kirjeldus vastavat teavet endas ei sisaldanud. Tegemist on infoga, mis on vajalik reisijale (ja seega ka Hankijale), et teha teadlikke otsuseid ja vältida võimalikke arusaamatusi või lisakulusid reisi ajal. Seega oleks Vaidlustaja väite õigsuse korral pidanud tema pakkumus igal juhul vastavat infot turismimaksu kohta sisaldama, so et vastav maks rakendub ning selle tasub reisibüroo.

6.9.8. Vaidlustaja väide, et Hankija on kohelnud pakkujaid ebavõrdselt, on väär. Hankija on hinnanud näidisreisi kirjeldusi tervikuna ja vastavalt hindamiskriteeriumis sätestatud näidisreisi kvaliteedi nõudele.

Kolmanda isiku näidisreisi kvaliteedi kontrollimine on viidud läbi samadel alustel nagu Vaidlustaja näidisreisi puhul.

Väär on Vaidlustaja väide, et Hankija on õigusvastaselt hinnapäringus väljunud selleks kehtestatud raamidest. Hankija on näidisreisi kvaliteedi hindamisel lähtunud nii hinnapäringus kui ka raamlepingu dokumentides ettenähtud tingimustest. Vaidlustaja on ise käsitlenud dokumente kitsendavalt, jättes arvesse võtmata raamhankes sätestatud tingimused.

Erinevalt Vaidlustaja pakkumusest vastas Kolmanda isiku näidisreisi kirjeldus täielikult RHAD lisa 1 p-ides 3.8.1.-3.8.5. nõutud tingimustele ja HP p 6. tingimustele, tagades HP p 3.1.3. kohaselt hästi tõhusa ja mugava reisi.

Sh on väär Vaidlustaja järeldus, et Kolmanda isiku pakkumus ei sisaldanud infot, mis kell tavapärane check-in ja check-out toimub. Kolmanda isiku näidisreisi kirjeldus oli välja toodud tavapärane check-in ja check-out aeg koos täpsete kuupäevade ja kellaaegadega, millega oli täidetud RHAD-id sätestatud tingimus.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. Hindamiskomisjoni protokollist nähtuvad põhjendused, miks Vaidlustaja pakkumus on alakriteeriumi *näidisreisi kvaliteet, transpordiks kuluv aeg, majutus, majutuse asukoht ja muud pakkuja poolt välja toodud reisingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi* alusel saanud 5 punkti - vastab keskpärasel määral etteantud kriteeriumitele.

Hindamiskomisjon on Vaidlustaja pakutud näidisreisi kohta teinud järgmised märkused:

- 1) lennud arvestavad hästi Hankija vajadusega, lendudeks kuluv aeg on mõistlik, kuid mitte väga mugav (ümberistumine ja selleks kuluv aeg), sest minekuks on olemas sobiv otselend, mis lühendaks reisi 1 tunni võrra. Otselend oleks nii ajasäästlikum, mugavam kui turvalisem;
- 2) ei ole usutav, et lennupiletid on rahaliselt ja/või ajaliselt piiramatult muudetavad ja/või tühistatavad, puuduvad lennupiletite muutmise/tühistamise konkreetsed tingimused;
- 3) võimalus on lisada juurde lounge-teenused või Priority Pass lennujaamades, kuid puudub lisainfo täpsete tingimuste kohta, mistõttu ei loo see antud juhul reisipakkumisele väärtust;
- 4) välja on toodud check-in ja check-out kuupäevad, kuid mitte täpseid kellaaegu, mis oleks olnud oodatud ja asjakohane lisainfo, et reisijad saaksid tõhusaimal viisil oma aega planeerida, nt hotellist lahkumiseks/võimalikeks lisakohtumisteks/lennule jõudmiseks. Kuna nii sihtkohta jõudmine, kui ka tagasilend on hilistel kellaaegadel, on hotelli sisse- ja väljaregistreerimise kellaaegade puudumine, lisaks võimalik eritingimused puudumine (tavapärasest pigem hilisem check-in ja check-out aeg), on oluline puudus;
- 5) ei ole toodud infot täiendavate kohalike maksude kohta, Pariisis on turismimaks, mistõttu tekivad reisijal reisil lisakulutused;
- 6) puuduvad pagasi kaalu/mõõtmete tingimused.

Vaidlustaja leiab, et tema pakutud näidisreis vastab kõigile HP p 6. „Näidisreisi kirjeldus“ toodud tingimustele, Hankija on õigusvastaselt pakkumuste hindamise etapis hakanud hindamiskriteeriumitele uut sisu ja uusi nõudeid välja mõtlema.

Hankija ja Kolmas isik leiavad, et HP p-is 6. on esitatud miinimumnõuded, lähteandmed esitatavale näidisreisile. Raamhanke (viitenumber 284881) RHAD lisa 1 p-is 3.8. esitatakse lepingu täitmisel igale esitatavale pakkumusele täiendavad tingimused, sõnastuses: *Lepingu täitmisel hankijale esitatav pakkumus peab sisaldama päringus küsitud infot ja/või vähemalt järgmist infot /.../ ja sellest pidi pakkuja ka näidisreisi esitades lähtuma.*

Seega on vaidluse kõigepealt selles, millest lähtuvalt tuli Minikonkursi pakkumuses esitada näidisreis, millised andmed ja informatsioon pidid olema näidisreisi kirjelduses olemas.

8. HP sissejuhatuse kohaselt *Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi hankija) palub Teil (edaspidi pakkuja) esitada pakkumus hankelepingu sõlmimiseks riigihanke „Reisibürooteenuse ostmine 2024-2026“* (viitenr. 284881, HNR240084) tulemusena sõlmitud raamlepingus ja käesolevas minikonkursis (edaspidi ka hinnapäring või HP) sätestatud tingimustele.

HP p-i 1.6. kohaselt täpsed reisiteenuse kuupäevad, kellaajad ja tingimused tuuakse välja konkreetsetes reisitellimuses.

HP p-i 3.4. kohaselt kvaliteediga seotud kriteeriumide (teenuse osutaja reisikonsultandi(tide) teadmised, kogemused ning näidisreisi kvaliteet) puhul hinnatakse järgnevalt: hankija poolt moodustatud komisjon hindab kvaliteeti kollegiaalselt ning iga kriteeriumi puhul leitakse komisjoni liikmete ühine hinne. Kriteeriumile antakse maksimaalsed punktid, kui hinnatav tunnus on võrdne kriteeriumi sisukirjeldusega.

HP p-is 6. on toodud näidisreisi kirjeldus:

„6.1. Sihtkoht: **Pariis**.

6.2. Lennupiletid: economy (turistiklass), ühele isikule Tallinn - Pariis - Tallinn. Sihtkohta jõudmine 17.03.2025, üritus algab järgmise päeva hommikul. Tagasilend Tallinnasse algusega mitte varem kui 20.03.2025, kell 19.00.

6.3. Ühe reisisuuna soovituslik kestvus kuni 24h ning kuni 1 vahemaandumisega, millega ei kaasne lisanduvaid kulusi (transiitviisa vms). Lendude vaheline aeg peab olema piisav, et tagada reisijate jõudmine jätkulennule.

6.4. Pagas: käsipagas ja üks äraantav pagas.

6.5. Majutus ühele isikule ürituse toimumise asukoha, see on 8-10 Rue Mario Nikis läheduses (näiteks Villa de Saxe, Villa M, Hotel Eiffel Blomet), koos hommikusöögiga. Hotelli samaväärsuse selgitused tuleb esitada koos pakkumusega. Soovituslik on välja tuua hotelli keskkonnahoidlik lähenemine (juhul kui on).

6.6. Majutus peab olema muudetav ja trahvita tühistatav kuni 17.veebruar 2025.

6.7. Näidisreis peab olema reaalne reis, mis on koostatud reaalse ja kehtiva lennuplaani alusel.

6.8. Pakkuja esitab lendude kohta väljavõtted (vähemalt lendude ajad, pagasi võimalus). Majutuse broneeringu väljavõtted, kus nähtuvad hotelli info, maksumused, pagasi võimalus ja muu asjakohane reisiinfo, mida pakkuja peab vajalikuks esitada. Esitatud info alusel toimub näidisreisi kvaliteedi hindamine, v.t punkt 3.1.3.

6.9. Hankijal on õigus näidisreis esitatud kujul realiseerida (sh majutus pakkumuses esitatud hinnaga).“

„Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ on näidisreisi kirjelduse puhul viidatud HP p-le 6. ja hindamismetoodika kirjelduses on näidisreisi kvaliteedi juures viidatud HP p-idele 3.1.3. ja 3.4.

Eelpooltoodud Minikonkursi regulatsioonidest ei tulene see, et esitatava näidisreisi puhul peab pakkuja lähtuma ka raamhanke (viitenumber 284881) RHAD lisast 1 ja seal toodud p-ist 3.8. koos alapunktidega. Ainsana on HP üldosas viidatud raamlepingu tingimustele.

9. Raamhanke (viitenumber 284881) RHAD lisa 1 p 3. on pealkirjaga „Pakkuja ülesanded reisiteenuse osutamisel“.

RHAD lisa 1 p 3.8. kohaselt *lepingu täitmisel* hankijale esitatav pakkumus peab sisaldama päringus küsitud infot ja/või vähemalt järgmist infot:

- 3.8.1. iga pakutava või küsitud lennuvõimaluse (sh jätkulend ja tagasilend) kohta tuleb esitada kõik olulised andmed, kuid vähemalt:
 - lennupileti maksumus ja lennuklass ning pagasi tingimused;
 - lennufirma;
 - väljalennu kuupäev ja kellaaeg – saabumise kuupäev ja kellaaeg;
 - väljalennu lähtekoht (lennujaam) – sihtkoht (lennujaam);
 - vahemaandumis(t)e info ja transiitaeg vahemaandumis(t)el;
 - pileti vormistamise tingimused;
- 3.8.2. iga pakutava või küsitud laeva-, rongi- ja bussisõiduvõimaluse kohta tuleb esitada kõik olulised andmed, kuid vähemalt:
 - pileti maksumus;
 - pileti tingimused;
 - väljasõidu kuupäev ja kellaaeg – saabumise kuupäev ja kellaaeg;
 - väljasõidu lähtekoht (aadress) – sihtkoht (aadress);
 - teenust osutav ettevõtte;
 - reisijaklass;
- 3.8.3. iga pakutava või küsitud majutusteenuse võimaluse kohta tuleb esitada kõik olulised andmed, kuid vähemalt:
 - majutusasutuse nimi, aadress, lisaks majutusasutuse veebiaadress aktiivse, tehniliselt korrektse ja avatav lingina;
 - majutusasutuse kvaliteeditase. Näiteks Hotelstar Union või muu asjakohase, pakkuja poolt kasutatava ja välja pakutud kvaliteedi jälgimise põhimõtete/süsteemi järgi;
 - majutusteenuse maksumus;
 - toa- ja vooditüüp;
 - hotellis hommikusöögi olemasolu;
 - hotelli sisse registreerimise ning välja registreerimise kellaajad;
 - täiendavate kohalike maksude tasumise kohustus tellija poolt kohapeal koos summaga, kui need ei ole arvestatud broneeringu sisse;
 - olemasolul majutusettevõttele omistatud ökomärgis(-ed) või muud tõendid, mis tõendavad majutusettevõtte keskkonnahoidlikku lähenemist;
- 3.8.4. iga pakutava reisikindlustuse võimaluse kohta tuleb esitada kõik olulised andmed, kuid vähemalt maksumus ja täpsed kindlustustingimused;
- 3.8.5. iga pakutava teenuse muutmise ja/või tühistamise tingimused. Juhul kui pakkumuses vastavad tingimused puuduvad, eeldatakse, et hankijal on õigus mistahes teenus igal ajal tasu või trahvi maksmata muuta ja/või tühistada.

RHAD lisa 1 p-i 3.9. kohaselt hankija võib teha pakkuja ettepaneku hankija täpsustunud vajaduste järgselt uue reisipakkumuse esitamiseks või esitatud reisipakkumuse kohandamiseks vastavalt hankija esitatud täpsustatud tingimustele.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et raamhanke (viitenumber 284881) RHAD lisa 1 p-is 3. on esitatud nõuded ja tingimused, millest pakkuja peab lähtuma siis, kui osutab sõlmitud hankelepingu täitmisel reisiteenust. Arvestades teisi RHAD lisa 1 p-i 3. nõudeid ja tingimusi saavad RHAD lisa 1 p-i 3.8. sõnad *lepingu täitmisel* hankijale esitatav pakkumus tähendada üksnes seda, et Hankija poolt reisitellimuse esitamisel pakutava reisi kohta peab olema esitatud RHAD lisa 1 p-is 3.8. toodud informatsioon.

Seega on vaidlustuskomisjon seisukohal, et isegi, kui Hankija eeldas, et Minikonkursil esitatava näidisreisi kirjelduse puhul tuleb lähtuda RHAD lisa 1 p-ist 3.8., siis pakkujatele ei saanud see olla selge - HP-s polnud vastavat viidet tehtud.

10. RHAD lisa 1 p-is 7. on toodud raamlepingu alusel minikonkursi korraldamise ja hankelepingle sõlmimise alused.

RHAD lisa 1 p 7.1.7.3. kohaselt *hindamiskriteeriumid ja nende osakaalud majanduslikult soodsaima pakkumuse välja selgitamiseks minikonkursi raames võivad olla järgnevad (nimetatud hindamiskriteeriumid täpsustab hankija igakordselt minikonkursi päringus):* [---]näidisreisi kvaliteet (olenevalt näidisreisist transpordiks kuluv aeg, ümberistumiste arv, majutuse asukoht, eesmärgiga tagada tõhus ja mugav reisimine) – 20%. [---]

RHAD lisa 1 p 7.1.8.2. kohaselt [---] *kriteeriumile antakse maksimaalsed punktid, kui hinnatav tunnus on võrdne kriteeriumi sisukirjeldusega.* [---]

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Minikonkursi HP p-dest 6., 3.1.3. ja 3.4. ning RHAD lisa 1 p-dest 7.1.7.3. ja 7.1.8.2. tuleneb selgelt see, et Hankija oli ette näinud esitatava näidisreisi kvaliteedi hindamise ja täpsemalt selle, mille kvaliteeti hinnatakse. HP p 6.8. näeb ette teatud informatsiooni esitamise näidispakkumuses (vähemalt lendude ajad, pagasi võimalus, hotelli info ja maksumused) ja selle, et esitada tuleks *muu asjakohane reisiinfo, mida pakkuja peab vajalikuks esitada. Esitatud info alusel toimub näidisreisi kvaliteedi hindamine, v.t punkt 3.1.3.*

Pakkujale pidi olema arusaadav, et kõrgemate punktide saamiseks ja pakutava näidisreisi kvaliteedi tõendamiseks tuleb näidisreisi kirjelduses esitada selline informatsioon HP p-is 6. toodud asjaolude kohta, mis võimaldaks Hankijal järeldada, et tegemist on tõhusa ja mugava reisimisega. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et HP p 6. ei piiranud pakkujatel esitada mistahes informatsiooni näidisreisi kohta, mis näitaks selle kvaliteeti. Selles valdkonnas tegelevad pakkujad pidid teadma reisi kvaliteedi näitajaid ja ühtlasi ka seda, et need tuleb pakkumuses näidisreisi kirjelduses esitada.

11. Lähtudes HP p-ist 6. pidi Hankija hindama pakutava näidisreisi kvaliteeti lähtudes järgmisest pakkuja poolt esitatavast informatsioonist:

- 1) lennupiletid, lendude kestvus, lendude vaheline aeg;
- 2) pagas (käsipagas ja üks ära antav pagas);
- 3) majutus, hotell, majutuse muudetavas ja trahvita tühistatavus.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kõik Hankija hindamiskomisjoni protokollis toodud märkused, millest lähtuvalt hinnati Vaidlustaja pakutud näidisreisi 5 punktiga, tulenevad HP p-is 6. nimetatud informatsioonist (vt käesoleva otsuse p 7.). Kõik need märkused on seotud HP p-iga 6., Hankija ei ole hinnanud midagi sellist, mis polnud pakkujatele eelnevalt teada.

12. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, et lähtuvalt HP p-ist 6. esitatud ilma igasuguste täpsustusteta minimaalne informatsioon sai automaatselt tähendada kvaliteetset näidisreisi, mida oleks tulnud hinnata 20 punktiga. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et sellist seisukohta saaks Vaidlustaja avaldada vaid olukorras, kus olemas oleks objektiivne punktide arv, mida pakkumus peaks kindlasti saama ja millisel juhul hindamiskriteeriumis kirjeldatud

koosseisu täitmine ei sõltu Hankija subjektiivsest hinnangust Vaidlustaja pakkumuses esitatule. Antud juhul see nii ei ole. Tegemist on selgelt kvaliteedi hindamise kriteeriumiga.

20 punkti saamise eeldus on, et näidisreis vastab täielikult ja/või ületab etteantud kriteeriumeid, 10 punkti saamise eeldus on, et näidisreis vastab olulises osas etteantud kriteeriumitele. Kriteeriumeid ei ületa ja olulises osas ei vasta kriteeriumitele näidisreis, milles selle otsest kvaliteeti näitav informatsioon on puudu.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et reisi puhul on oluline lühem lend - otselend. Hankija on andnud õige hinnangu Vaidlustaja pakutud vahemaandumistega lendudele, kui otselend on olemas. Reisi puhul on oluline teada lennupiletite muutmise ja tühistamise tingimusi, nende puudumine näidisreisi kirjelduses muudab näidisreisi vähem kvaliteetsemaks. Samuti näitab näidisreisi kvaliteeti see, kui on täpselt teada pagasi kaalu/mõõtmete tingimused. Näidisreisi kvaliteeti ei näita ainult check-in ja check-out kuupäevad (mis on niigi lennupiletitest teada). Reisi kvaliteedi üheks näitajaks on see, et täpselt on teada reisi maksumus ja see, millest reisi maksumus koosneb - kohaliku maksu kohta info puudumine vähendab näidisreisi kvaliteeti.

Vaidlustaja ei saanud eeldada, et näidisreisi kvaliteedi hindamisel küsitakse selgitusi ja võimaldatakse täiendavat informatsiooni esitada - pakkumuste hindamise staadiumi ei näe RHS ette, et hankija saaks küsida pakkujalt täiendavaid andmeid (minikonkurss ei saa siin olla erandiks).

Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et Vaidlustaja näidisreisi kohta esitatud informatsioon ei näita, et tegemist on tõhusa ja mugava reisiga, mis vastab täielikult või olulises osas ettenähtud kriteeriumitele (HP p 3.1.3.).

13. Vaidlustaja on vaidlustuses väitnud, et ka Kolmanda isiku pakkumuse hindamisel hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet“ rakendamisel pole Hankija järginud ette nähtud reegleid ja metoodikat ning 27.02.2025 täiendavates seisukohades palunud põhjalikult kontrollida ka Kolmanda isiku pakkumustes esitatud näidisreisi kvaliteedi hindamist Hankija poolt. Mingeid põhjendusi selles osas pole Vaidlustaja esitanud, mistõttu vaidlustuskomisjon ei saa ilma Vaidlustaja põhjendusteta asuda ise kontrollima seda, kas Kolmanda isiku näidisreisi on õigesti hinnatud.

Küll on aga Vaidlustaja asunud seisukohale, et Vaidlustaja ja Kolmandat isikut ei ole näidisreisi hindamisel koheldud võrdselt. Vaidlustaja on viidanud sellele, et ka Kolmas isik jätnud näidisreisi kirjelduses esitamata info seoses õhtuse hotelli saabumisega, check-in ja check-out kellaaegade puudumist pidas Hankija oluliseks puuduseks Vaidlustaja puhul, aga leidis Kolmanda isiku puhul lihtsalt, et sellise info esitamine oleks ületanud Hankija ootusi.

Hindamisprotokollis on välja toonud, et juhul, kui Kolmas isik oleks pakkumuses esitanud info, mis kellani tavapärane check-in toimub või võimalikud eritingimused hilise check-in kohta, oleks see pakkumus Hankija ootusi ületanud. Vaidlustaja pakkumuses olid ainult check-in ja check-out kuupäevad, kuid mitte kellaaegu.

Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et tegemist on erinevate olukordadega, millele antud erinevad hinnangud ei tähenda, et tegemist on pakkujate ebavõrdse kohtlemisega.

14. Kolmanda isiku ja Vaidlustaja pakkumuse hindamise tulemusena saadud punktide vahe on

9,56 punkti.

Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et isegi siis, Vaidlustaja näidisreisi oleks hinnatud 10 punktiga, ei osutuks Vaidlustaja pakkumus edukaks.

15. Eeltoodu alusel jääb rahuldamata Vaidlustaja taotlus tunnistada kehtetuks Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise kohta.

16. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

Hankija ei ole esitanud taotlust kulude väljamõistmiseks.

Kolmas isik on esitanud tähtaegselt taotlused lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks:

- 1) 2236,25 eurot käibemaksuta 9 tunni õigusabi osutamise eest (4,75 tundi tunnitasu 265 eurot; 4,25 tundi tunnitasu 230 eurot);
- 2) 1202,5 eurot käibemaksuta 5 tunni õigusabi osutamise eest (1,5 tundi tunnitasu 265 eurot; 3 tundi tunnitasu 230 eurot).

Kolmas isik taotleb kokku 3438,75 euro käibemaksuta välja mõistmist, 14 tunni õigusabi osutamise eest.

Lepingulise esindaja kulude vajalikkuse ja põhjendatuse hindamisel võtab vaidlustuskomisjon arvesse läbitöötamist vajavate materjalide mahukust, vaidlusaluste küsimuste keerukust, samuti menetluse kestust ja seda, et väljamõistetavad esindaja kulud ei tohiks tervikuna olla vaidlustusasja iseloomu ja tähtsust arvestades ilmselgelt ülepaisutatud.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Kolmanda isiku esitatud ulatuses ei ole Kolmanda isiku lepingulise esindaja kulud põhjendatud ega ka vajalikud. Nii analüüsile kui ka vastuse ja seisukohtade koostamisele kulunud aega tuleb pidada osaliselt ülemääraseks. Võttes arvesse mh ka seda, et vaidlustuskomisjoni menetluses on veel üks praktiliselt sama vaidlustus (vaidlustusasi 31-25/289246) ja seda, et suuremalt jaolt on nendes vaidlustusmenetlustes esitatud Kolmanda isiku seisukohad samad, peab vaidlustuskomisjon vajalikuks ja põhjendatuks Kolmanda isiku lepingulise esindaja kulusid summas 1980 eurot käibemaksuta (4 tundi tunnitasuga 265 eurot ja 4 tundi tunnitasuga 230 eurot).

Vaidlustaja kulud vaidlustusmenetluses jäävad Vaidlustaja kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ulvi Reimets